

Előfizetési árak: Évesen 6000, félévre 3000, negyedévre 1500, havonta 500, hetente 150, napi 50. Kiszámlázás: Havonta 500, hetente 150, napi 50. (Bucarestben 50 ban felírva). Hirdetési árak: napi 1000, hetente 7000, havonta 21000, negyedévente 52500, évente 210000. (Bucarestben 50 ban felírva). Hirdetési árak: napi 1000, hetente 7000, havonta 21000, negyedévente 52500, évente 210000. (Bucarestben 50 ban felírva).

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: Évesen 6000, félévre 3000, negyedévre 1500, havonta 500, hetente 150, napi 50. Kiszámlázás: Havonta 500, hetente 150, napi 50. (Bucarestben 50 ban felírva). Hirdetési árak: napi 1000, hetente 7000, havonta 21000, negyedévente 52500, évente 210000. (Bucarestben 50 ban felírva).

XLVI. évfolyam, 1. szám * Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF * Csütörtök, 1931. január hó 1

Uj esztendő

Írta: Dr. Széll Lajos,
az aradi Magyar Párt alelnöke

Elérkezett az új esztendő és szemünk kútatóan vizsgálja a horizontot; vajon mit rejt számunkra a jövő? Mit hoznak a kisebbségi érszabán élő népek számára a legközelebbi napok, hetek, vagy hónapok? Újév eljövételével, mielőtt még a jövőt keresnénk, merüljünk el múlt eseményeibe és állítsuk fel azoknak értékes és anyagi mérlegét. Mit kapott a romániai magyarság az elmúlt esztendő alatt? Sajnos, mindjárt az elején meg kell állapítani, hogy az aktívák között nem sokat találunk.

Legfőbb sérelmeink az iskolázás terén mutatkoznak. A magyar iskolázottság válságát jobban kimélyült az elmúlt év alatt. Számos iskolánk, kellő anyagi támogatás hiányában, kénytelen volt megszüntetni működését, míg azokon a területeken, ahol a kisebbségi gyűlések nagy anyagi áldozatokkal fenntartották iskoláikat, nem kapták meg az azok számára kért nyilvánossági jogot. Elég, ha az aradi katolikus gimnáziumra hivatkozunk, melynek nyilvánossági jogáért az aradi magyarság évek hosszú sora óta küzd és amely mai napig sem nyert kedvező megoldást. Őt, a helyzet reménytelenebb, mint volt... Anghelescu kisebbségellenes szelleme minden önállóan győzelmet aratott.

A régóta beígért kisebbségi törvény se készült meg. Erre tulajdonképpen nem volna olyan nagy szükség, ha az atmoszféra olyan lenne, hogy a kisebbség az egyenlő elbánás elvezetét élvezné, ha nem mutatkozna minden éven olyan közszellem, amely ellenséges tekint minden kisebbséget, amely ellenséges érzéssel fogad minden kisebbségi megmozdulást. Tudjuk nagyon jól, hogy a statutumok volt hetűl egyedül nem sok előnyt biztosítanak és ezeknél sokkal, de sokkal fontosabb az szellem, amely élővé varázsolja a törvények betűit és érvényre juttatja magán a célt, melynek érdekében megalkotják őket. És ez jóindulatu atmoszféra hiányzik nálunk. Ez a légkör, amely feleslegessé teszi a törvényt és mely nélkül — bármilyen szépen is állítanak össze a jövőre kisebbségi statutumot — az csak merev betűhalmaz marad.

Ami a kisebbségek és főképpen a magyarok anyagi mérlegét illeti, azt szinte felesleges érinteni. Tudjuk mindannyian nagyon jól, hogy a magyarság az elmúlt esztendő alatt, még jobban leszegényedett. Az általános gazdasági válság erősen ránehezedett az ország egész lakosságára, de fokozottabb mértékben érintette a kisebbségeket és a kisebbségi vállalkozásokat. Ha végigtekintünk az elmúlt év eseményein, könnyen megállapíthatjuk, hogy a kisebbségi vállalatok feltűnő nagy számban szereznek a tönkrement cégek között és sajnos, ez az egyedüli terepük, ahol többséggel, illetve többség nélkül dicsekedhetnek.

A felsorolt problémák, amelyek csak elenyészően kis részét képezik a magyarság összes sérelmeinek, magában hordják a jövő kívánságait is. Bár a jövő horizontján nem sok ót látunk, a szívünkben mégse hal ki teljesen a remény. Hiszen a remény az, amely további bizelmeinkre serkent mindannyiunkat és bármilyen szomorú legyen a sorsunk, mindig feltűnő ajkunkra:

— Hát ha mégis jobb lesz, hát ha a jövő kedvezőbbre változtatja sorsunkat. A remény most se hiányzik és ki tudja, talán az elkövetkező 1931. lesz, amely valóra is váltja!

Az új esztendő ismeretlen eseményeket rejtő küszöbén még egy kívánságot kell felvetnünk. Szeretnénk, ha a románok és főként román lapjai, egy esztendőre kiküszöbölnék ezt a szót: irredenta. Ha a hatóságok és egyes bucuresti-i lapok nem vágnak gregunkba min-

Uj és szigorubb rendtörvény készül

Sulyos következményeket von maga után az Adeverul főszerkesztője ellen elkövetett merénylet — Cuza mostohafia tagad — Elkészült a vádirat Dumitrescu ellen

Mihalache belügyminiszter érdekes nyilatkozata

Bucurestiből jelentik: Socor Emil, az Adeverul főszerkesztője ellen elkövetett merénylet ügyében tovább folyik a vizsgálat. Az egyik faluban a csendőrség megtalálta Cuza mostohafiát, akit nyomban kihallgattak. Lefter György ügyvéd úgy vallott a csendőrségen, hogy október-20-án egy zászlószentelési ünnepség alkalmával beszélt utóljára Dumitrescunak. Megállapítást nyert, hogy a merénylet talált revolver egy galati-i molnármeister tulajdona volt, aki még a német megszállás idején vásárolta a fegyvert.

Dumitrescu ellen tegnap készítették el a vádiratot, mely gyilkossági kísérlet címen emel vádat a diák ellen. A merénylet tegnap át is szállították Vacarestibe.

A nyomozás Galacra és Iasira is kiterjedt. Galatban kihallgatták a vasgárda ottani csoportjának vezetőjét. Kiderült, hogy Dumitrescu Constantin a Mihály arkangyal-egyesület galati csoportjának elnöke volt és legtöbb a csoportot ő képviselte a iasi-i kongresszuson. Házikutatást tartottak a keresztény liga iasi-i híveségében is, azonban itt semmi nyomra nem akadtak, sőt kiderült, hogy Dumitrescu nem volt tagja a keresztény ligának. A Socor Emil ellen elkövetett merénylet a szorosán vett rendőri eljárásán kívül további következményeket is von maga után.

Tegnap az igazságügyminiszteriumban ér-

tekezletet tartottak, amelyen Voicu Nitescu igazságügyminiszter kijelentette, hogy új és az eddiginél is szigorubb rendtörvényre van szükség. Az új rendtörvény erővel intézkedéseket fog tartalmazni a titkos szervezetek és a rendezavarók ellen. Megállapítást nyert ugyanis, hogy bizonyos egyesületek kulturális cégek alatt földalatti propagandát folytatnak. A kormány felül fogja vizsgálni valamennyi egyesületnek a működését és amelyiknél kiderül, hogy államellenes tendenciát tüzött ki céljául, azt felszámolja.

Bucurestiből jelentik: Mihalache belügyminiszter interviút adott a La Republique című francia lap munkatársának. A miniszter kijelentette, hogy a kormány erővel intézkedésekkel tör le az antiszemita agitáció és megtorol minden kilengést. A kisebbségekkel szemben — mondotta — az összes európai államok közül Románia a legtürelmesebb és amióta demokratikus kormány van a hatalmon, az atmoszféra is megjavult. A beszámoló során Mihalache a következőket jelentette ki:

— Szigorubb meg kell büntetni azokat, akik merényleteket és ehhez hasonló atrocitásokat követnek el. Szigorú rendszabályok alkalmazása révén azt kell elérnünk, hogy ezeket a dolgokat ne ilyen módon, hanem eszméletlenül vezessék le.

Caillaux volt francia pénzügyminiszter élesen támadta a békeszerződéseket

„Franciaországnak 1917-ben kellett volna békét kötnie,” mondotta — „A béketárgyalásokat egyoldaluan tartották meg” — Franciaország volt pénzügyminisztere a háborús adósságok elengedését követeli —

Párisból jelentik: Caillaux volt pénzügyminiszter ma egy ülésen szenzációs beszédet mondott:

— Franciaországra — mondotta Caillaux — sulyos napok várnak, bűnének sulyos büntetéseképpen. 1917. volt az utolsó év, amelyben Franciaországban a békét meg kellett volna kötnie. Nekem akkor meg volt a bátorságom ahhoz, hogy ezt kijelentsem és emiatt üldöztek, törvényszék elé állítottak. Az eredmény pedig a versaillesi béke lett és az annak nyomában keletkezett sulyos gazdasági helyzet. A béketárgyalásokat egyoldaluan tartották meg, a másik fél meghallgatása nélkül. A jóvátételi összeget sulyos sarként rótták ki, holott a helyes az lett volna, hogy Németország anyagot és munkát szállítson, amivel gazdasá-

gilag is foglalkoztatták volna. A mai helyzet megoldhatatlan anélkül, hogy az államok a háborús adósságokat le ne írják. Véget kell vetni annak, hogy az államok ne legyenek pénzügyileg egyenjogúak. Hiba volt az, hogy a békeszerződésekben szabad kezet adtak az új államoknak vámpolitikájuk tekintetében és emiatt ma sulyos külkereskedelmi krízisben szenved Európa. A megoldás csak a föderációtól várható, amelyben Franciaország és Németország részvesz.

A gyűlés nagy lelkesedéssel fogadta Caillaux beszédét és általában úgy írják róla, mint a jövő emberéről, aki egyedül képes a francia-német politikai és gazdasági együttműködést megteremteni.

den kisebbségi megmozdulásunknál ezt a jelzöt, amelyet az erdélyi magyarság nem érdemel meg és amely csak igazgatólag hat mindkét részre. A románokra, amelyek tudatába belévesődik, hogy minden magyar született ellessége nemzetének és fájának és magára a magyarságra is, amelyre elkeserítően és lesújtóan hat ez az állandóan melléne szegezett vád. Talán, ha egy évre elfelejtjük a

hatóságok és a többségi lapok, hogy ez a fogalom egyáltalán létezik, végleg feledésbe merülne ez a szó, amely csak éket ver minden közeledési kísérlet közé.

Az új év küszöbén, amikor szívünkben mély alázattal küldjük imánkat az ég urához, melegen kívánjuk, hozza meg az új esztendő a kisebbségi küzdelmekben a lelkek békéjét és a gazdaságiakban a megeredést.

„LE FOGOK MONDANI!”

Jelentette ki dr. Lutai, Arad város polgármestere újévi nyilatkozatában. Fekete ujesztendőt jósol a polgármester — Szomorú adatok — Milliókkal csökken a város lövedelme — Hatvanhárom tisztviselőt és munkást kénytelen elbocsátani a város.

— Egy újévi kívánság, amely átoknak is beillik. —

Az ünnepek utánra összetornyosult lázas tennivalók jegyében folyik a munka az aradi városházán. A referensek sorra kilincselnek Lutai polgármester szobáján. Órák hosszat tartó tanácskozások, tervezgetések a párnázott ajtó mögött. Nyomott hangulat s izgalom uralkodik az egész vonalon. Kérdőjellel változott arcok sejtetik, hogy a városnál készül valami, hogy a diadalmammorral beköszöntő ujesztendő még a sovány reményekkel táplálkozóknak is csalódást hoz.

A polgármester íróasztalán valóságos aktahalmaz tornyosul, a sűrűn gépelt ivéken szám adatok, piros és kék ceruzás jelzések, sorsok, befejezetlen vagy befejezés előtt álló tennivalók dokumentumai. A számadatok rengetegébe elmélyült polgármester derült arccal fogadja munkatársunkat:

— Igen uram, ezekben a számadatokban van lefektetve városunk újévi. Szomorúak ezek az adatok . . . nagyon szomorúak! . . . Valahogy úgy néz ki a helyzet, hogy jobb híján egy erős aktivitásból átalakulunk improduktív „aktagyárrá.”

A hosszú és precizitással kidolgozott költségvetési számadatok között kutat a polgármester szeme. A kezében levő ceruzával önkéntelenül a bevételi oldal végösszegére bök:

— Nyolcvan millió a városi bevételek tervezett végösszege. Ez már már túlhaladott álláspont. Ez a végösszeg csak szűfű órákat reprezentál. Tizenhárom millió lejünk oda van. Itt szemben nyugszik a Victoriánál. Pedig legfelsőbb helyről ígéretem volt, hogy ebbe a holt tőkébe életet lehelnék. Az utolsó pillanatban minden megváltozott.

Lutai polgármester most egy másik papírlapot lobogtat kezében. A belügyminisztérium pecsétje díszel a papiroson.

— Ez itt a takarékosági rendelet! . . . Meg kell kimélni a város polgárait a súlyos terhektől. Tizenöt százalékot le kell ütni a bevételi oldalból . . . újabb tizenkét millió. A tisztviselők peres ügye — ha elveszítjük — legalább 5 milliót fog megemészteni. Most aztán tessék gazdálkodni!

— Talán egy kölcsön nyélbeütésével lehetne segíteni a bajokon?

— Reménytelen ügy — mondja lemondó kézlegyintéssel a polgármester.

— De hát mondjuk, hogy a kölcsönt meglehetne szerezni — folytatja Lutai dr. elgondolkozva — öt, hat, sőt talán tíz éves lejáratra, akkor is törleszteni kell az új esztendőben. Ez a törlesztés újabb öt millió. Honnan? . . .

A városnál tervezett restringálásokkal és leépítésekkel kapcsolatosan így nyilatkozik:

— Kénytelenek vagyunk újabb leépítéseket és restringálásokat foganatosítani. Éppen ma került kezembe a vízműveknél alkalmazott tisztviselők és munkások listája.

A polgármester újabb papírlapot vesz elő a dosszárok közül. A lapon a bűszzerűen sorakoznak egymás alatt a vízműveknél alkalmazott tisztviselők nevei. Fekete és zöld karikák díszelgetik a neveket. A fekete karikák szomorú újévi, a zöldek pedig reményteljeset jelentenek.

— Hatvanhárom tisztviselőt és munkást fogok elbocsátani. Ez két és fél millió évi megtakarítást jelent. Mit csináljak, ha szükség van rá. Megreszkírozuk a kérdést:

Az Ekcéma

Ha ekcematól vagy más bőrbetegségtől szenved, rendeljen egy doboz Cadum-kenőcsöt, mely azonnal megszünteti a viszketésgépet és megnyugtató hatással bír a bőr-ingerlekenységre és dagadásra. A Cadum-kenőcs éppen olyan hatásos a pattanások, furunkulus, verkelés, kiütések, aranyér, viszketegség, pörpörés, kérgesedés, tályog, vágások, rovarcsípések ellen is.

— Milyen álláspontra helyezkedik polgármester ur a saját fizetésének leszállításával szemben? . . .

— Tudják kérem — válaszol mosolyogva — valahogy mindennap eszembe jut a farkas, a kutya meg a tyúk verembe eséséről szóló mese: Ugyilátszik most már rám is sor került. 35.000 lej fizetésem volt. Ebből 150.000 lej évi adót fizettem, most hogy a takarékosági rendelet husz százalékkal redukálja a fizetésem igazán annyim sem marad, hogy állásomnak megfelelően tudjak élni. Már polgármesternek lenni sem rózsás helyzet. *Le fogok mondani, mert ilyen körülmények mellett nem tudom tovább viselni a tisztséget.*

Aradváros polgármestere ezzel fejezi be újévi nyilatkozatát:

— Nem is tudom, hogyan fejezzem ki kellemetlen a város polgársága előtt, talán így: Legalább olyan újévet kívánok ennek a városnak és polgárainak mint az én magamnak.

Félelmetes kívánság. Ilyen körülmények között a kalendáriumba fekete betűvel kellene nyomtatni az ujesztendő első napját . . .

Dolgozat

Írta: BETHLEN MARGIT.

A kislány az asztal előtt ül és pennát tart kezében. A penna végét időről-időre szájába veszi és óvatosan rágesál rajta. Közben lábával kalimpál és igyekszik szemöldökét egészen a hajáig föltolni. Azt is megpróbálta, hogy tud-e úgy oldalt hajolni, hogy a feje a földet érje, de mama, ki az íróasztalnál ül és számokat ír egy darab papírra, épp akkor megfordult és egész fölöslegesen azt kérdezte:

— Katykó, mit csinálsz?

Pedig egészen jól tudta, hogy ő most dolgozatot ír. De hát az régi dolog, hogy a nagyok sohasem azt mondják, vagy kérdezik, amit kéne. Most is, ahelyett, hogy mama észrevegyje, hogy neki nem jut észbe semmi, amit a dolgozatba megírhatna és néhány rövid, de velős mondatban nyomra vezetné, egyet sóhajt, mintha ő, Katykó, tudj Isten micsoda bünt követett volna el és rá sem pillantva az üres ír-kára, csak amilyen mond:

— Ül csendesén — és aztán tovább írja a számokat, egymás alá, egymás mellé. ki-kihuzza őket és közben sóhajt, meg homlokát simogatja. Ha még ő lenne, akinek ugyancsak össze kell szednie magát, hogy kijöjjön a heti pénzből. Sokszor igazán alig tudja eldönteni, hogy árpacukrot vegyen-e, vagy lufballont! De mama, az ugvis mindig csak olyat vesz, ami szükséges, hát mi van azon gondolkozni való. Ha kell, hát kell és akkor ugvis megveszik.

A kislány elkéseredetten néz maga elé, különben is könnyű mamának! Ő addig ül ott és ír számokat, ameddig éppen akar. De neki, neki addig kell itt maradnia, ameddig meg nem írta azt a buta dolgozatot, amit az iskolában feladtak.

„Miért szép az élet?” — ez kell legyen a címe, és ki-ki azt írhatja róla, amit akar. Ő, Katykó, semmit sem akarna róla írni, de azt nem szabad, azt sem szabad írni, hogy ő nem tudja, hogy miért szép és és azt sem, hogy nem szép. Különböznék akármily. De hát épp ez a

nehéz. Akkor még a multkori dolgozat, a Zalán futásának méltatása is könnyebb volt, mert csak ép a fordítottját kellett megírni annak, amit valójában tartott és akkor egyest kapott.

De hogy írja meg annak a fordítottját, arról nem gondol semmit? Az élet sem nem szép, sem nem csunya, csak éppen van. Legalább is a kislányok élete. Abban nem történik semmi rendkívüli. Iskolába mennek, tanulnak, játszanak, — az igaz, hogy az aztán borzasztó mulatságos, már előre örült neki minden reggel, de hát utóvégre ez igazán hozzátartozik, ha még ez sem volna . . . aztán néha büntetést is kapnak, igaz, hogy mások meg ajándékot, de ritkán, sokkal ritkábban és ez aztán minden is. Ami pedig szép, érdekes, nagyszerű, az mindig akkor történik, amikor ők nincsenek ott. Ha pedig véletlenül bent vannak, kiküldik őket.

Tegnap is épp benyitott, amikor a papa azt mondta mamának:

— Addig engeded a Rózsi moziba a bakájával amíg egyszerre csak meg lesz a baj.

Mama pedig azt felelte:

— Örülhetek, hogy vegyáltalan megmarad azért a rongyos negyven pengőért. Adj tíz pengővel többet fizetésre, akkor aztán . . .

De papa egyszerre minden ok nélkül mérges arcot csinált és azt mondta:

— Hát még mit? A bőrömet is lenyuznátok! És amellet soha semmi pihenés, szórakozás! Csak munka . . . munka.

És mama azt felelte:

— Hát nekem? Én is fiatal vagyok, én is szeretem a szépet. . . és nézz rám . . .

Hogy miért kellett a papának ránézni, az nem volt egész világos, mert hiszen ugyanaz a ruha volt mamán, amit egy éve mindig hord. Azt nem volt érdemes megnézni.

Mikor aztán ő megkérdezte, hogy milyen baj lesz abból, ha Rózsi moziba megy, azt felelték, hogy semmi és meniek ki.

Ő ki is ment egyenesen a könyvháza és megmondta Rózsinak, hogy papa mit mondott Mire az kötényét arca elé csapta és elkezdett jaigatni: „Mi lesz velem! Mi lesz velem!” — ami kissé nevetséges volt, mert utóvégre ma

olyan nagy szerencsétlenség, ha az ember nem éppen minden nap megy el a moziba. Bezzót, Katykót ritkán viszik moziba.

És épp mikor meg akarta kérdezni Rózsi től, hogy mi az, amitől papa fél, akkor bejött baka és Rózsi kituszkolta a konyhából, és anyit hallott, hogy a baka azt mondta:

— Miért bösz? Csak nem . . . ?

Azt nem hallotta, hogy Rózsi mit mondott mert az ajtó épp akkor becsukódott, de a bakának nagyon erős volt a hangja és így kihallatszott valami értelmetlenség, amit úgy hangzott, hogy „Mi a frász . . .” De hát az nem jelent semmit és így megint nem tudta meg, hogy mi az a baj, ami attól jöhet, hogy az ember moziba jár.

Nagyon unalmas kislánynak lenni. Iste nem, ha már nagy volna! Aki nagy, annak nincsen feladata, nincsen kötelessége, nincsen iskolai dolgozata, az csak ül, mint a porcelládámák a mama üveges szekrényében és fiatal gavallérok virágokat nyujtanak át nekik és bókákat suttognak. Ugy mint Tallai kisaszonynak multkor a történelem tanára, Katykó az egyik pad alatt ült és így nem látta, de ő jól látta őket. Nagyon szép virágok voltak és igazán nem volt kedves Tallai kisaszonytól, hogy meg sem köszönte őket. Sőt dobta a földre és azt tanácsolta a történelem tanárnak, hogy adja őket inkább Hiri önégyességének, amikor az őt délután négy ót között meglátogatja.

Ha ő ilyesmit tenne, vagy mondana, máris biztosan megszidná, talán meg is büntetné, hát persze, a nagyok! Azoknak jó dolguk van. De csak várjunk, majd ha ő . . . A kislány telen kiveszi a pennát szájából és miközben mama nagyot sóhajtva bevégzi számadás melybe sehogy sem tudja beleilleszteni tavaly ruhájának átigazítását, Katykó új cipőjét és spariert megrepedt fedőlapijának ujjal való pótlását, diadalmasan elkezd írni dolgozatát. „Az élet azért szép, mert a gyerekek idővel felnőnek és nagyok lesznek belőlük, akiknek soha sincsen gondjuk, bánatjuk vagy kötelességük . . .”

Minden percben várható Joffre marsall halála

Ot napja tart az agónia

Párisból jelentik: Joffre marsall ereje ma ismét aláhanyatlott és a halál bekövetkezése minden percben várható. Az agónia most már öt nap óta tart. A mai napon Joffre csak néhány percre tért magához, amikor cukros vizet adtak neki. Páris telefonjai napok óta egyszerűen megszakítás nélkül Joffre halálhírével foglalkoznak és a külföld párisi tudósítóival állandó összeköttetésben áll. A klinikát az emberek százai veszik körül és várják a marsall halálát.

Gyanus haláleset Aradmegyében

Az ügyészség egy névtelen feljelentésre, hetek múltán boncolást rendelt el — A törvényszéki orvos jelentése

Néhány héttel ezelőtt történt, hogy az aradmegyei Tarnova községben meghalt Ursulescu Ignác, ottani asszony. A tetetés szabályszerűen végbement, miután a természetes halál látszata forgott fenn. Néhány nappal ezelőtt azonban névtelen feljelentés érkezett az aradi ügyészségre. A feljelentés közölte, hogy Ursulescuné tiltott műtét következtében halt meg és ennek nyomán az ügyészség vizsgálatot rendelt el. Dr. Ionescu törvényszéki orvos az elmúlt napokban kiszállt a helyszínre, felásatta a sirt és megejtette a boncolást.

Ma tett jelentést a törvényszéki orvos a boncolás eredményéről és jelentésében leszögezte, hogy a halál oly régen történt, hogy százszázalékos bizonyossággal nem lehet megállapítani annak okát. Megállapítja azonban, hogy a tiltott műtét gyanúja jogosan forog fenn. Javasolja, hogy egyes testrészeket küldjenek el a bucaresti-i dr. Babes-féle vegyintézetbe, anatómiai vizsgálat megejtése végett. A jelentés alapján Vulpe Constantin királyi főügyész elrendelte, hogy az orvos által megjelölt testrészeket küldjék be a bucaresti-i intézetnek, amely anatómiai vizsgálatnak veti alá.

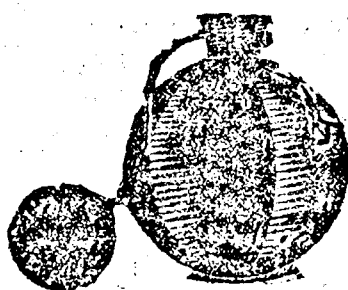
A

Jockey Club

kölniviz energikus
és tiszta illata azt
a sportkedvelő elő-
kelő világ kedven-
cévé tette

A kiváló minőségű
a Jockey Club
kaszálja, mert
elbűvelni és sport.

Eau de Cologne

Jockey Club

distillée par

Lady

Perle de Paris-Rouge et Noir-Jockey Club-Corva

A mi modern ifjuságunk, a mozgás, az élet, az egészséges egyszerűség rajongója csak a legnagyobb lelkesedéssel fogadhatta ezt a kitűnő kölnivizet, amelynek erőteljes és tiszta illata annyira megfelel izlésének.

Ez a sportkedvelő fiatalság, amely a szépség istennőjének áldoz, amely a testápolás ritusát vallásos úbitattal végzi el, ismeri a kölniviz szerepét és sohasem bizza bőre egészségét bármilyen márkára. A Jockey Club, Lady gyártmánya, csak a legkiválóbb alkatrészeket tartalmazza. A Jockey Clubot bedörzsölésre is használják: a bőrt frissé és bársonyossá teszi.

A kormány meg akarja szüntetni az aradi lutheránus püspökséget

Már meg is vonták az államsegélyét — Costachescu jogtalanul tartja a püspökség felállítását — Erőszakos kilógások — A kormány mulasztása — Frint Lajos lutheránus püspök nyilatkozata

Bucuresti-i jelentések arról számolnak be, hogy a kultuszminiszterium költségvetéséből törölték a királyhágióntuli ref. püspökség számára már évek óta kiutalt összeget. A készülő költségvetésből ugyancsak kimaradt az aradi magyar lutheránus szuperintendentura, tétele is, mely különben már évek óta mint rendes költségvetési összeg szerepelt. A költségvetési bizottság ülésén, ahol milliárdos tételekkel szinte percek alatt végeztek, amikor a felülvizsgáló-bizottság a múlt évi előirányzat alapján ezekhez a tételekhez ért, Costachescu kultuszminiszter elővette piros ceruzáját s kihúzta úgy a királyhágióntuli püspökség, mint az aradi evangélikus-lutheránus szuperintendencia államsegélyeit.

Costachescu ezt a cselekedetét azzal indokolta meg, hogy — szerinte — a két püspökséget jogtalanul állították fel, jogtalanul szerepeltették a tavalyi költségvetésben.

A két püspök csak az egyik állami hivatalnok előtt tette le az esküt és az illető hivatalnok ellen a miniszter a fejelelő bizottság előtt már meg is indította az eljárást.

A Kultuszminiszter kijelentése érthetően kifogást keltett a bizottság tagjai között.

Eddig a bucaresti-i jelentés. A rendkívül érdekes és eddig még homályos ügyvel kapcsolatban kérdést intéztünk Frint Lajos aradi evangélikus püspökhöz, aki a következőket mondotta:

— Még e hó elején értesültem arról, hogy Costachescu kultuszminiszternek szándéka a királyhágióntuli református és a zsinat presbiteri evangélikus-lutheránus püspökségek megszüntetése és ezzel együtt államsegélyük megvonása, azzal az indokolással, hogy azok legalisan nincsenek elismerve. A kormány azonban akkor, amikor ezt felhossa, elfelejti, hogy ő maga mulasztotta el az elismerésre vonatkozó egy-egy paragrafusos törvényeket a képviselőházak elé terjeszteni.

— Annak a megakadályozására — folytatta az ősz püspök — hogy a két protestáns püspökség központi személyzetét töröljék, a reformátusok részéről a nagyváradi református püspök és kerületi gondnok, az evangélikus-lutheránus egyház részéről pedig Nikodémusz Károly brassói főesperes a püspök képviselőtében és Willer József képviselő kíséretében a kultuszminisztériumban járt és átadta azt a memorandumot, amelyben a püspök bebizonyította, hogy az evangélikus püspökség a kormány által elismertett és hogy a püspök-választást maga a kormány rendelte el. Annak megtörténte után a kultuszminiszterium egy

„general director” küldött le, hogy az a püspöktől és a kerületi felelősöktől a hűségüket kövegye.

— Ezek alapján kértük a memorandumban, hogy a kultuszminisztérium az egyházkezelést törvényesen elismernek tekintse és hogy a központi tisztviselők fizetését hagyja meg. Jelenleg tehát várunk kellene a memorandumra a választ. Azonban, tekintve azt, hogy a miniszter most már a legkatharozottabban törülni akarja a püspökség államsegélyét, újabb intervenciónk válik szükségessé, amelynek ügyében már a közeljövőben fogunk eljárni.

Elevenen égtek meg egy nyolcemeletes szálloda vendégei

Eddig 25 megszenesedett holttestet húztak ki az úszkös romok alól. — Elpusztult a szálloda tulajdonosa egész családjával együtt.

Ottaváról jelentik: Ma éjszaka borzalmas tűzvesz pusztított az Ontario államban lévő Cochran városkában. Eddig még ismeretlen okból tűz ütött ki a város nyolcemeletes szállodájában. A tűz éjszaka keletkezett és a lángnyelvek igen rohamosan harapódtak el és néhány perc alatt az egész hatalmas épület lángokban állt. mentésről szó sem lehetett. Az egyes emeletek hatalmas robajjal dőltek össze. Legelőször a lépcsők égtek el és a liftek is hasznavehetetlenné váltak. A szörnyű recsegés-ropogásba az elevenen égő emberek borzalmas halálkiáltása vegyült. Az eddigi jelentések szerint huszonöt halottat húztak ki a romok alól, fél azonban, hogy a halottak száma erősen emelkedni fog. Az eltűntek pontos számát mindelőző nem lehetett megállapítani.

Pisztolypárbajt vívtak az Admirál-bárban történt incidens szereplői

Kétszeri golyóváltás történt, sebesülés nélkül — A felek nem békültek ki

Budapestről jelentik: Az előkelő társaságok körében nagy feltűnést keltett az Admirálbarban lejátszódott súlyos konfliktus, amelyről az Aradi Közlöny ma hírt adott és amelynek hősei gróf Tasser Benjámín, a Magyar Jelzálogbank francia administrateur déléguéje és Halmos Róbert nagykereskedő voltak. Az ügy ma párbajjal nyert befejezést. A felek délelőtt 11 órakor, a Ferenc Jó-

zsef laktanya lovardájában álltak ki, hogy kétszeri golyóváltásos pistolypárbajt vívjanak. Tasser segédei Mészáros Ervin és Dormándy Géza, Halmos Róbert kormányfőtanácsosé pedig Madarassy-Beck Gyula és Létay Ernő voltak. A sorshuzás folytán Halmos lőtt előbb. A golyók egyike se talált és így a párbaj sebesülés nélkül fejeződött be. A két párbajozó ezután kibékülés nélkül hagyta el a lovardát.

Fizetésleszállítások az aradi színháznál

Aradváros permanensbizottságának javaslata SZENDREY MIHÁLY szinigazgatónak — A város az adminisztratív és a műszaki személyzet fizetését leszállította — A művész-tagoknál 10 és 20%-os gázsiredukciót hajtanak végre Evi 200.000 lej bért kér a város a szinigazgatótól

Aradváros állandó választmányja ma délelőtt tartotta meg évzáró ülését, melynek tárgysorozatában a legfontosabb pont Szendrey Mihály szinigazgatóval kötendő végleges bérleti szerződés letárgyalása volt. Annak idején, amikor a szinügyi-bizottság és a permanens-tanács először foglalkozott a színház bérösszegével, a város teljesen tájékozatlan volt a színház menetét illetően és nem tudta megállapítani az évi bért. Szendrey Mihály szinigazgató természetesen sokalta a tavalyi félmillió bérösszeget, annak lényeges redukálását kérte és végül is a város vezetősége akkor úgy döntött, hogy január elsejéig fölfüggeszti a bér megállapítását, a költségvetésben azonban az előreláthatóan befolyt bérösszeget 200.000 lejből szerepeltette. Mintegy negyedévi próbaidő telt el azóta és Dunca Károly városi főszámvevő, a színház adminisztrációjába a város részéről kiküldött könyvszakértő most készítette el és terjesztette elő a permanens-bizottsághoz jelentését a színház anyagi viszonyaira vonatkozólag.

Ennek az előterjesztésnek figyelembevételével tárgyalta a bizottság a bérügyet. A referációból kitűnőleg a permanens-bizottság azt a megállapítást tehette, hogy a színház kiadásai nem bírnak el magas bért, mert a bevételek éppen, hogy a legszükségesebb költségek fedezésére szolgálnak és örülni kell annak, ha nem veszélyeztetni anyagi válság a színház életét. A bizottság az előterjesztés kellő mérlegelése ellenére is úgy döntött, hogy

a költségvetésbe felvett 200 ezer lej bért egyelőre nem szállíthatja le és ilyen javaslatot tesz majd a nagytanácsnak is.

A nagytanács természetesen megváltoztathatja a permanens-bizottság előterjesztését, mi annál valószínűbbnek is látszik, mert a költségvetés revíziójánál az ellenőrző-bizottság 50.000 lejre csökkentette a színházi bért.

A permanens-bizottság a költségvetések csökkentésének elérésére más módot ajánl, mintsem a bért redukálja a legminimálisabbra. **Azt a proposíciót tette a színházigazgatónak, hogy a társulat művész-személyzetének gázsiját szállítsa le a körülményekhez képest, arányos alapon. A városi javaslat szerint a háromezer lejes jövedelemmel bíró kis gázsisták fizetését meghagynák.**

de a 10 ezer lej jövedelemig terjedő szinészeknél 10, az azon felüli fizetéssel bíróknál pedig 20 százalékos gázsicsökkentést kell a szinigazgatónak végrehajtani.

A permanens-bizottság utal ennél a javaslatnál az általános gazdasági depresszióra, a mely alatt már nemcsak magán-, hanem állami színházak is roskadoznak. A bizottság véleménye szerint a társulat művész-személyzetének meg kell értenie azt, hogy a színház exis-

tenciája csakis az igények csökkentésével érhető el. Az adminisztratív és a technikai személyzet fizetésének már nemcsak proposíciót tett a bizottság, hanem

itt a gázsiredukciót mindjárt saját hatáskörében végre is hajtotta,

arra való hivatkozással, hogy a színház tulajdonképpen a város adminisztratív kezelésébe tartozik. A költségek megtakarítása érdekében a permanens-bizottság megszüntette Ambrus Gy. Lajos könyvelő állását, Némedy Gábor titkár 10.000 lejes fizetését pontosan a felére, vagyis 5000 lejre szállította le. Baricsné Gál Mária pénztárnoknő fizetését 6000 lejről 5000 lejre, Czirkó diszletmester gázsiját ugyancsak 6000 lejről 5000 lejre, Gábor és Mikla diszitók gázsiját 3500 lejre, Marinkovics és Strange di-

ARCKÉPCSARNOKUNKBÓL:

DOMÁN SÁNDOR.

Ha azt mondanánk róla, hogy száz százalékos kereskedő, nem jellemeznénk őt eléggé. Inkább százszázalékos ember. És különös, hogy ez nem megy üzletének rovására. Gyűlésezik, ankétezik, konferenciázik. Kétségbeesetten küzd az aradi kereskedők érdekeiért. Naponta tizennyole órát dolgozik — másokért. Ha valaki saját üzletére figyelmezteti, meglepett mosollyal szól:

— Ejnye, el is feledkeztem róla!

Újévre

legelőször:

STRASSER

divatruházában vásárolhat, szemben a Lutheránus templommal. Tekintse meg kirakataimat.

szitók fizetését 3300, azaz 3000 lejre, Dorogi és Rác színházi szabók fizetését 3000 lejre, Turóczy Elek színházi fodrász fizetését 4500 lejre, Heinrich diszitó fizetését 2500 lejre, Baumgartner fővilágosító gázsiját 5000 lejre, Vlacsik világosító fizetését 3000 lejre, Heinrich Mariska színházi szabónő fizetését 4000 lejre csökkentette s a zenekar fizetéséből pedig fejenként 500 lejt restringál.

Ezeket a fizetéseket a színház az érdekeltek részére létminimumon felülnek tartja és azoknak érvénye már január elsejétől kezdődőleg életbe lép. Az állásmegszüntetéssel és fizetésredukciókkal szemben bizonyára feltűnést kelt, hogy ugyanakkor a permanens-bizottság

Dunca Károly főszámvevőnek, színházi könyvszakértőnek fizetésemelést javasol

ama indokolással, hogy ő végzi a színháznak csaknem a teljes adminisztratív munkáját, a melyért az eddigi dotáció: 4000 lejt igen kevés. Indítványozza tehát, hogy Szendrey Mihály szinigazgató emelje fel a főszámvevő fizetését 5000 lejre, sőt a szinigazgató további fizetésemelést is nyújthat, ha akar, a főszámvevőnek.

Értesülésünk szerint a szinigazgató a permanens-bizottság javaslatát bizonyos fokig keresztülviszi azzal a különbséggel, hogy a gázsik érintetlenségét egészen 6000 lejig hagyja meg, de a 6—10.000 lejt közötti gázsiknál végrehajtja a tíz százalékos csökkentést, az azon felüli fizetéseket pedig valóban 20 százalékkal fogja redukálni, mert így legalább több valószínűsége van annak, hogy a színház rázkódtatás-egmentesen tehet eleget kötelezettségeinek.

Eltemették Sommer Nándort és Papp Lajost

Két temetés egy napon ugyanazon családban, Aradváros társadalmának előkelőségei kísérték utolsó útjukra az elhunytakat.

Aradváros egész társadalmának részvétele mellett helyezték ma örök nyugalomra két érdemes, munkakedvelő, szorgalmas, közéletben álló embert: Sommer Nándor ügyvédet, nyugalmazott vizsgálóbíró és Papp Lajos nyugalmazott pénzügyigazgatót, miniszteri tanácsost, aki Sommer Nándor leánya vőlegényének édesapja volt. A sors úgy hozta magával, hogy egy nap alatt két haláleset történjen a családban.

Sommer Nándor temetése a legegyszerűbb kezek közt folyt le, mint ahogy ő maga is egész életén keresztül külsőségeket kerülő, egyszerű ember volt. A temetésen Arad társadalmának minden rétege képviseltette magát. Ott volt dr. Barabás Bélát, az aradi és aradmegyei Magyar Párt elnökét, az ügyvédi kamara részéről dr. Pop János jelent meg, megjelent az elhunyt egykori katonai parancsnoka, kisdíjvai Szabó Zoltán nyugalmazott tábornok, a volt aradi műszaki asztaltársaság is képviseltette magát és a megyéből is számos tisztelője jelent meg Sommer Nándor temetésén. — Az ügyvédi kar nevében dr. Silber Ignác tartott magasan szárnyaló beszédet, melyben hosszan méltatta az elhunyt személyi kiválóságait és páratlan szaktudását. Sommer Nándor sirhantjára a jóismerősökön, rokonokon és a családtagokon kívül az ügyvédi kamara is koszorút helyezett el.

Ugyancsak ma délután kísérték örök nyugalomra a család másik halottját, Papp Lajost is. A sirnál Csécsi Imre református főesperes mondott egyszerű, de mély gondolatokban gazdag, megható beszédet. Keresetlen szavakkal méltatta az elhunyt érdemeit. A temetésen az elhunytnak számos tisztelője megjelent, teljes számban ott volt az Erdélyi Bank tisztviselői kara, Ungurean igazgatóval az élén, valamint Arad előkelő társadalmának számos tagja.

A Vadászkiirt-kávéház

Bérczi Károly vezetése alatt megnyílt. Minden este **Alma-Csóka** cigányzenekara muzsikál. — Elsőrangú ételek és italok szolid árakban.

A Magyar Part aradi fagofalatának érdekes akciója

Az aradi Magyar Part Közművelődési Szakosztálya versenypályázatot hirdet Arad megye községeiben szereplő műkedvelő-színész csoportok részére. Tudnivalók a versenyről: 1. A benevező műkedvelő csoport Zilahy Lajos „Süti a nap” című vígjátékának előadásával versenyez. 2. A darab betanulása január és február hónapban történik. Benevezni január 31-ig lehet. 3. Minden csoport a saját működési helyén, később meghatározott időpontban, de feltétlenül márciusban, bírálóbizottság előtt játsza le a darabot. 4. E bizottságnak három tagja lesz. Ezekből kettőt a Szakosztály küld ki, egy tagot a versenyző csoport saját, nem működő tagjai közül választ. 5. A bizottság pontokkal osztályoz. 6. A legtöbb pontot kapott műkedvelő csoport a verseny első győztese. Ezenkívül még két díjnyertes csoport van pontozási sorrendben. 7. A legjobban pontozott csoport Aradon is bemutatkozik a darabbal. 8. Pályadíjak: I. Vándordíj (értékes műtárgy) és oklevél. II. Oklevél. III. Oklevél. A versenyt a Szakosztály többször megismételni szándékozik. Ha egy csoport háromszor vitte el a Vándordíjat, úgy az véglegesen birtokában marad. A benevezési díjat a szakosztály községenként méltányosan állapítja meg. *Elnökség.*

„A belső nyugalom nem a belügy-, hanem a munkaügyi minisztériumtól függ”

POPESCU PÉTER munkaügyi inspektor érdekes nyilatkozatot adott az Aradi Közlönynek — A gazdasági krízis és a társadalmi válság — Munka, emberség és nyugalom az inspektor jelszava

Az aradi munkafelügyelőség élére január elsején olyan ember kerül, akit Arad közönsége már évek óta nagyon is előnyösen ismer és aki teoretikus és gyakorlati felkészültségénél fogva, mindenképpen alkalmas ennek a nehéz pozíciónak a betöltésére. Popescu Péter munkaügyi vezérfelügyelő, aki az utóbbi időben a nagyváradi inspektorátus élén működött, ma délelőtt már átvette Buzea Virgil dr.-tól hivatalát. A munkaügyi vezérfelügyelő a jelenlegi helyzetéről és a jövő programjáról munkatársainknak ma a következőkben nyilatkozott:

— Ismeretes, hogy a közigazgatási törvény életbeléptetése után egyes inspektorátusoknak olyan városokra is kiterjedt a hatásköre, melyek más kormányzóság területén voltak. Ennek a megszüntetése érdekében a munkaügyi minisztérium úgy döntött, hogy különböző inspektorátusokat egyesített, a munkafelügyelőségek száma azonban ugyanaz maradt. Az aradi inspektorátust Arad székhellyel Nagyváraddal egyesítették. Déván pedig új inspektorátust kreáltak. Tekintettel arra, hogy úgy Aradnak, mint Nagyváradnak fejlett ipara van, a hivatali személyzet mind a két helyen teljes egészében megmarad, Nagyváradra pedig egy alinspektort fogok delegálni, aki részben vezetni fogja az ottani ügyeket.

A társadalmi krízis veszélye

A munkanélküliség problémájáról beszélt ezután Popescu inspektor:

— Meggyőződésem, — mondotta — hogy a mi kereskedelmünk és iparunk fejletlen és fiatal. Az utóbbi időben ezt az amúgy sem erős ipart és kereskedelmet olyan meglepetések érték, amelyek túlhaladták erejét. A háborút követő években a hazai ipar elé beláthatatlan perspektívák mutatkoztak, amelyek azonban később hamisaknak bizonyultak. A háború utáni szükségleteink olyan kényszerhelyzet elé állították az államot, hogy fokozottabb mértékben kellett polgárai segítségéhez fordulni, ugyanakkor pedig — mintegy ellenszolgáltatásként — szinte betegesen pártolták a belföldi ipart, amely ezáltal félredobott minden elővigyázatosságot. Az ipar jelenleg teljesen nélkülözi úgy a belföldi, mint a külföldi piaco-

kat és emellett nincs is kellőleg megszerveve. Ebből kifolyólag iparunk hanyatlani kezdett és a vállalatok fokozatosan bocsátották el munkásaikat, ezenkívül pedig helyzetük megjavítása érdekében a megtartott alkalmazottaknál a fizetésredukcióhoz folyamodtak. Nézetem szerint a sorozatos munkáselbocsátások és különösen a fizetésredukciók ellentétben állnak a legelementárisabb gazdasági észszerűséggel. Ez csak látszólagos gyógyszer, mivel nem tesz mást, minthogy a mai gazdasági krízist egy még sokkal rosszabbra: a társadalmi krízisbe olítja át. A gazdasági válságnak társadalmi válsággal való társulása szerintem az összeomlást jelenti.

„Törjük össze a gazdasági válságot”

— A Romániában mutatkozó munkanélküliség sokkal veszélyesebb, mint a többi gazdaságilag előrehaladottabb államokban mutatkozó hasonló jelenség. Beteges tünetnek kell tekintenem azt, hogy Romániában, mely tudvalegőleg eminensen agrár-állam, az ipari munkanélküliség kerül előtérbe. Ez azt jelenti, hogy gazdasági és társadalmi életünk érverése rendszertelen, hamis. A jelenlegi gazdasági krízis következtében a munkaügyi minisztérium szerepe elsőrendűvé vált. Ez a minisztérium, mely jóformán a háború utáni gazdasági és politikai fejlődésnek a gyümölcse, a lehetősége ma a társadalmi békének. A belső nyugalom ma nem a belügyminisztériumtól, hanem a munkaügyi minisztériumtól függ. A munkaügyi minisztérium tehát részben a felelősség, hogy le tudja győzni a válságot.

— A magam részéről, a kerületem keretén belül teljes erőmmel, teoretikai és gyakorlati munkával hozzá akarok járulni ahhoz, hogy urrá tudjunk lenni a jelenlegi gazdasági válság felett. Hosszas gyakorlatom alatt meggyőződtem arról, hogy a gyávákból is hőstet faraghat a félelem. Ha már annakidején nem láttuk a helyes utat, mellyel elkerülhetjük volna a jelenlegi krízist, most kötelességünk, hogy a válság pillanatában megijedjünk és összetörjük azt, a „gazdasági válságnak” nevezett csontvázat, mely mögött jobb jövő perspektívái tekintenek felénk.

— A programom? Azt hiszem, hogy

AZ ÚJÉV ELSŐ KÉT HETÉBEN A

Selyem
maradékok
potom olcsón

NÉPÁRUHÁZ

Selyem
maradékok
potom olcsón

NAGY FARSANGI
SELYEMVÁSÁRT

tart, amelyen az összes selymeket, u. m. Crêpe de Chine, — Crêpe Mongol, — Crêpe Satin, —orgette, valamint a népszerű rádióselymeket óriási választékban, eddig nem létezett olcsó áron bocsátja áruba.

NÉPÁRUHÁZ

ARAD, MINORITA-PALOTA.

ezzel már el is mondtam. Kilenc és fél évig működtem Aradon, tehát ismerik a programomat. Hármias jelszavam: munka, emberség és igazság. Azt hiszem, hogy ezekkel az elvekkel sikerülni fog — mint a múltban is — minden nehézséget legyőzni, mely terveim keresztülvitele elé tornyosul. (m. t.)

Kun Béláról szindarabot írt egy francia író

Magyarország is elő akarja adani darabját. „A vörös vezér jelentéktelen hős volt”.

Párisból jelentik: Bernhard Zimmer szinpadíró, akinek a „Haldokló Napoleon” című darabját a múlt évben botrányos körülmények között kellett a műsorról levenni, új darabot írt. Az új darab a Montparnasse színházban kerül bemutatásra és címe „A szép vörös Dunán”. A darab főhőse Kun Béla és eseménye a magyar bolsevizmus. Az író egy budapesti lap tudósítójának kijelentette, hogy darabjában nincs politika, Kun Bélával mint jelentéktelen hőssel foglalkozik, akit az események sodortak a felszínre. Az író reméli, hogy nincs akadálya annak, hogy darabját Magyarországon is bemutassák. A legtöbb német színház már megszerezte a darab előadási jogát.

DOSSIEK, UZLETI KÖNYVEK
Sándor Ferencnél olcsón.

Az aradi mozik mai műsora

3, 5, 7 és 9 órakor.

CENTRAL: A KIRÁLYNŐ FÉRJE (The Love Parade.) A legragyogóbb beszélő, éneklő és zenélő film, amelyet eddig alkottak Lubitsch Ernő, a világhírű filmrendező mesterműve. Főszerepekben: Maurice Chevalier és Jeanette Mac Donaid.

SELECT: VIGYÁZAT! AUTÓTOLVAJOK! Harry Piel legnagyobb szerűbb filmje.

3, 4^{1/2}, 6, 7^{1/2} és 9 órakor.

ELITE: ELJEN AZ IFJUSÁG! Rendkívül mulattató vígjáték. Főszerepekben: Maria Paudler és Harry Liedtke.

GRADISTE: A SZÉP ASSZONYOK BARÁTJA. Szenzációs vígjáték. Főszereplők: Norman Kerry és Lois Moran.

GAI: 4, 6 és 8 órakor. NANETTE. Vígjáték. Ruth Weyher, Georg Alexander, Maria Mindszenti és Hans Junkerman-nal.

Fél 12 órai MATINÉK:

CENTRAL: HAI TANG. Anna May Wong-gal.
SELECT: NANETTE. Ruth Weyher, Georg Alexander-rel.

ELITE: SELYEMHARISNYA. Laura La Plante-tal.

Január 3. Aviva-Barissia-Bál a „Fehér Kereszt”-ben.

Arad mámoros Szilveszter-éjszakája az 1931. év beköszöntőjén

Vidám, hangulatos estélyek és műsoros multságok városszerte — Várakozáson felül sikerült mindenütt a Szilveszter

Minden oldalról azt jósolták szomorú fejszóvalgatások között, hogy olyan élettelen Szilveszter még sohasem volt, mint az idei lesz. Nem tudnak már az emberek mulatni, nincs is, hogy miért vigadjanak. És még sem így történt. Elérkezett a Szilveszter-est és — hiszen csak egyszer van egy évben Szilveszter! Gondtalan, mindenfélejű, mámoros, kacagó jókedv-jegyében érkezett el az éjféli. Könyvedén, táncolva libbentek át az emberek az új évbe.

Az aradi Lloyd-Klub szilveszteri estélye

Az aradi Lloyd Klub Szilveszter-estélye évek óta egyik legsikerültebb és legkedélyesebb multsága az év első éjszakájának. A klub termett zsufolásig megtöltötték a tagok és családtagjaik. A zenét egy cigánybanda és egy jazz-zenekar szolgáltatta. A fiatalok hamarosan táncra perdték, amit csak az éjféli ünneplés pillanata szakított meg, amikor eloltották a villanylámpákat és kedélyes tréfák és pohárkoccintás mellett üdvözölték az új évet.

Ejféli után tarka kabarésorozatok mulattatták a megjelent közönséget. Ténner László igazgató rendezése mellett. Aztán újból kezdetét vette a tánc, amely kivilágos-kivirradug tartott.

Táncestély a Maros Evezős-egyletben

Arad előkelő társasága gyűlt össze Szilveszter-éjjel a Maros Evezős Egylet helyiségeiben. A művészies módon feldisznított terem zsufolásig megteltek és már a kora esti órákban kezdetét vette a multság. A zenét cigányzenekar szolgáltatta, melynek hangjaira csak hamar táncra perdték az egybegyűlt hölgyek és urak. A táncestélyen malacsorsolással és egyéb ötletes meglepetésekkel szórakoztatták a megjelenteket. Az estély elsőrendű rendezéséért és annak sikeréért első sorban a rendező-bizottságot, Dániel Endrét, Tüdös Istvánt és dr. Zubor Imrét illeti elismerés.

Szilveszteri multság a Mosóczytelepi katolikus templom javára

A Mosóczy-telepi templomépítő bizottság nagyszerűen sikerült műsoros táncestélyt rendezett a Központi Szálló összes helyiségeiben. Ezen az estélyen igazán nem volt túlzás arra a bizonyos elejtett gombostűre gondolni. Az összes helyiségeket valóságos megtölte a közönség, sokan kiszorultak a multságról, úgy, hogy a rendezőség tagjai meg lehettek elégedve a minden várakozást felülmúló sikerrel. Az első teremben összegyűltek a szenvedélyes táncolók és a tombolánál a szenvedélyes játékosok. A másik teremben már asztalok mellett ült a közönség párolgó tea, sütemények, borok mellett. Itt folyt le a műsor, amely hangulatos, kedves, derűltséget fakasztó számaival szórakoztatta a közönséget. A következő szereplők érdemelnek elismerést: Gregorich Ilonka (román és magyar tánc), Csányi Ilonka (spanyol és jávai tánc), Szabó Károly, Poór Mihály, Grosz Jenő, Lukács Béla, Bugyi Jolán, Nagy Piri, Egető Mária, Rácz Annus, Kocsis Ferenc, Pintér Lajos elnök vezetésével egy negyven tagú férfi gárda és Scholtz Gyulánéval az élükön 90 tagú hölgykórus szorvoskodott az estély sikere érdekében.

Az Iparos Otthon szilveszteri előadása

Az aradi Iparos Otthon a tradícióhoz híven táncal egybekötött, műsoros estét ünnepelte meg az új Szilveszter. Az Iparos Otthon műkedvelő csoportja ez alkalommal tudása maximumát adta és mindent elkövetett, hogy

minél jobb kedvre derítse a megjelenteket. A rendezésért első sorban Bodtár Józsefet illeti elismerés. A műsort Berár Ilonka tehetséges román tánc vezetője be, zongorán kísérte Dick Mihály. Ezután pedig Wenczel Mihály adta elő sok előadói készséggel „A könyv legendája” című verset, majd pedig Weigl Zitta és Mandl László apacstánca következett. A következő egyfelvonásos a humort szolgálta és abban kiténtek: Szegő Magda, Gál Böske, Gaáli László, Wenczel Gusztáv, Spitz Lajos és Szegő Szilárd. A rendkívül ötletes afrikai táncrevüben különösen a gyermekek váltak ki. A táncrevü szereplői: Draskovits Kálmán, Szűcsi Zoltán, Mandl László, Petőfi Sándor, Weigl Mátyás, Dorogi Bözsi, Rózsi és Manyika, Dorogi Sándor, Heitler Péter és Emil, Jorgovits Mária a tőle megszokott készséggel és tehetséggel adott elő Csányi Mátyás kitűnő kíséretével több operariát, majd pedig Wiesen Piri és József lejtettek el egy táncduettet. A műsort Nöti Károlynak egy bohózata zárta be, melyben Gál Ilus és Böske, Minnich Mimi, Boros Frigyes, Gaáli László és Diósi Lajos tündek ki. Műsor után tánc volt reggelig.

Egyéb multságok

A Zrínyi-uccai Magyar Otthonban a Magyar Párt szilveszteri multságot rendezett. A táncestélyen annyian jelentek meg, hogy a Magyar Otthon helyiségei befogadásukra kicsinyeknek bizonyultak. A rendezőség ötlete-sebbségű meglepetésekkel szolgált a közönségnek, így volt: malacsorsolás, amerikai árverés, stb. A hangulat mindvégig ked-

ARCKÉPCSARNOKUNKBÓL:

LAKATOS ALADÁR.

Az ellentétek esodálalos keveréke. Kedves, drága, jószívű, mindenkin segíteni szeretne és mindezek mellett bankigazgató. A tűz és víz, a fagy és kánikula. Hogy ellentétes tulajdonságai mellett tökéletes szakember, ez annak köszönhető, hogyha tulságosan diadalmaskodni akar felette jószíve, megszólal a bankigazgató s ha a rideg bankdirektor kerekedik felül, jogát követeli a szív.

KERPEL könyvtár havi bérlete **40 Lej**

Iyes volt és az egybegyűltek a kora hajnali órákig táncoltak.

A *Juventus Sportegylet* a Bogdan Voivod-uccában rendezett kitűnően sikerült multságot, melyen a sportkörök reprezentánsai jó részt megjelentek. A multság a késő hajnali órákban ért véget.

A *Tricolor Sportegylet* a Varjassy Lajos-uccában tartotta meg ezévi szilveszteri multságát. Az estét zajos jókedv jellemezte és az egybegyűltek csak a kora reggeli órákban váltak szét.

A *pernyávidi román ifjuság* az Urbán Iván-uccai Casa Nationalaban rendezett bálát. A Casa Nationala nagyterme zsufolásig megtelt az egybegyűltekkel. A természet művészeti izléssel díszítették fel erre az éjszakára.

Az *aradi autóvezetők* a Széchenyi-ucca 10. szám alatt tartották meg kitűnően sikerült szilveszteri multságukat.

Az aradi kávéházak szilvesztere

A mulatni vágyó közönség a kávéházakban is nagyszerű hangulatban töltötte a Szilveszter éjszakát, kitűnő cigány- és jazz-zene hangjai mellett. Ugy a Dacia-, mint a Városi kávéházakban fehérbe öltözött asztalvártaik a publikumot, amely nagy tömegekben lepte el mindkét helyiséget. A Fehér Keresztben műsoros szilveszteri est szolgált a nagyszámú közönségének a szórakoztatására. A Vadász úrt kávéház, amelynek vezetésebe új szellem költözött, szintén nem panaszkodhatott látogatottságot illetőleg.

A színház igazgatósága kellemes szilveszteri műsorról gondoskodott és ide is kijutott a publikumból.

Egész Aradon, szűkebben-hosszában esodálalos vidámság uralkodott. Már éjféli után lehetett tántorgó embereket látni, vagy gondtalan, jókedvű hangos csoportokat. Arad fel-tűnő csapongással köszönt el az ó-esztendő-től és amint összekoccanó poharak között, kacagva üdvözölték az újat, hirtelen egy szólás-mondás megmásmítása jutott eszünkbe: Ma már nem sirva vigadunk, hanem vigadva sirunk.

Színház — Irodalom — Művészet

* Somlay. Holnap délután Aradra érkezik Somlay Artur, a magyar színészet egyik legkiemelkedőbb reprezentánsa, hogy három napos vendégszereplésen keresztül izelítőt adjon fővárosi izból, színből, levegőből. A pesti lapok külön kiemelik az aradi vendégszereplését, ami azt a látszatot kelti, hogy Somlay Artur nem az a pesti színész, aki szívesen fogad el meghívásokat. Valami megtisztult zárkózottságban él és aradi vendégszereplése is csak Szendrey és Somlay régi barátságának köszönhető, meg azoknak az emlékeknek, amelyek Aradhoz kötik. Somlay Aradon volt kezdő színész és itt ajánlották azt neki, hogy lehetőleg hagyjon fel a színészetrel és Somlay, az egykori kis színész, aki megbukott Aradon, most, hosszú idők után, mint egyik legnagyobb magyar színész, tér vissza pénteken az aradi színházra. Hát nem furcsa ez?

* AZ ARADI SZÍNHÁZI IRODA HIREL. Ma, utérnapján háromszor: Lehár-szkecs, Ma délután már öt órákor kezdetét veszi a színházban az újévi ünnepi műsor. A László Andor—Mayer Kató—Ujváry Lajos-trió mindegyik előadásán a Lehár-szkecs keretében lép föl, amelynek hét órákor kezdődik a második és kilenc órákor a harmadik előadása. Mindhárom előadást félhelyárak mellett tartják. — Pénteken: A töltőtoll először, szombaton: A templom egere Somlay Arturral. A kiváló budapesti jellemszínész péntek este kezdi meg háromnapos aradi vendégszereplését, amelynek első eseménye a töltőtoll péntek esti bemutató előadása lesz. — Szombaton este: A templom tgero... Vasárnap: Egy lány, aki mer és a Noszty-fiu esete Tóth Marival. A szombat esti műsor kapcsán, amely a templom egere című óriási sikert aratott Fodor-darabot eleveníti fel. Somlay Arturnak pompás szerepe van a darabban, Vasárnap kétszer lép fel Aradon Somlay Artur. Délután négy órákor az Egy lány, aki mer című szenzációs vígjátékjudozásban a miniszter szerepét alakítja, este kilenc órákor a Noszty-fiu esete című darabban színészi pályájának egyik legnagyobb alakítását nyújtja az öreg Noszty szerepében.

Új rend az aradi postán

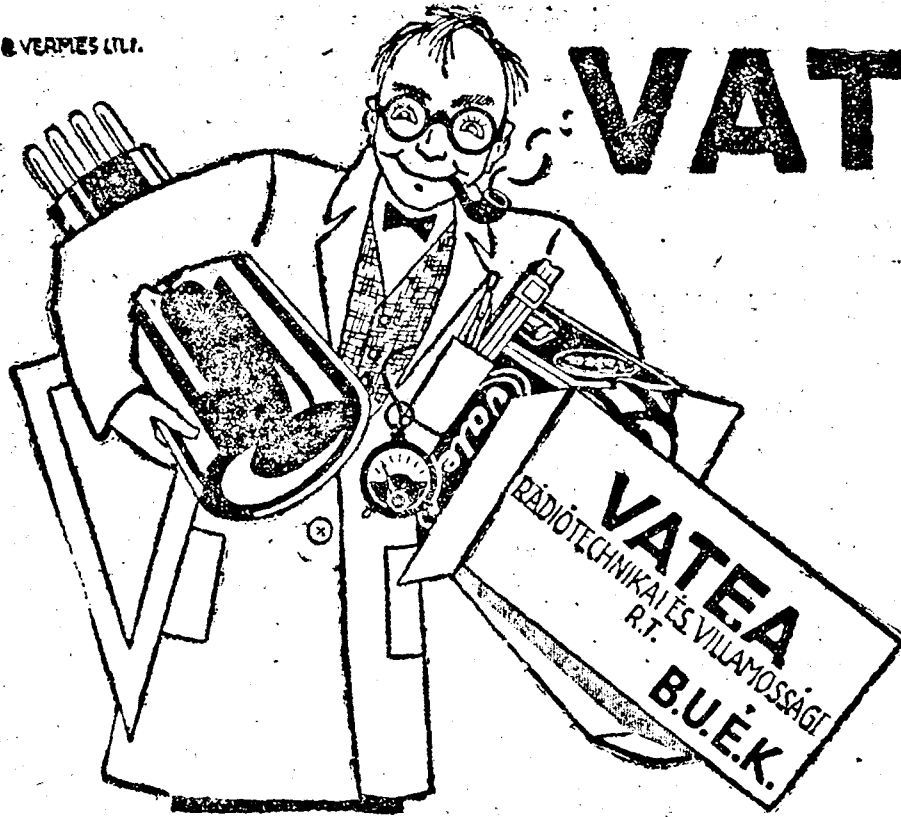
Az interurbán számokat a bejelentőtől kell kérni. — Nyugdíjazás és áthelyezés a főpostán

Érdekes rendeletet adott ki a mai napon az aradi posta. Január elsejétől mindazok, akik interurbán beszélgetéseket akarnak lefolytatni, nem kérhetik a központból jelentkező kisasszonytól az interurbán számot, hanem a bejelentőt kell kérni a központtól és az fogja kapcsolni a kért számot. A postafőnökség kéri az előfizetőket a fenti rendeletet tudomásul venni, nehogy a jövőben emiatt zavarok keletkezzenek.

Itt említjük meg, hogy az aradi posta három főtisztviselőjét, — mint azt már megírtuk — *Kormos Manót, Fritz Lipótot és Pernevan Miklóst* a holnapi nappal nyugdíjba helyezték. Ugyancsak a holnapi nappal kezdődőleg *Pop Pucca* Illést, a posta egy másik főtisztviselőjét Aradról Dévára helyezték át, ahol postafőnöki minőségben teljesít szolgálatot.

Érdekes, hogy a postavezérigazgatóság az eltávozott főtisztviselők helyébe senkit sem delegált, úgy, hogy azokat a fontos részortokat, amelyeket ezek végeztek, most valószínűleg fiatal gyakorlatlan tisztviselőkre kell bízni.

© VERMES ILL.

VATEA

RÁDIÓ-ÖSSŐ

Vezérképviselő: **Vértes Vilmos, mérnök, Arad.**

Készül Aradon az 1931. évi adóprés

Lázás munka az aradi pénzügyigazgatóságon — Rendelet az adóvallomások megtételére — Meddig kell benyújtani az adóvallomásokat? Részletes utasítás — Felszólítás az adóhátralékosokhoz

Az aradi pénzügyigazgatóságon már napok óta lázas előkészületek folynak az 1930-as pénzügyi év zárszámadásának elkészítésére. Előreláthatólag január első napjaiban már teljesen befejezik a munkálatokat s az aradi pénzügyigazgatóság körzetéről szóló pénzügyi kimutatást ezután felterjesztik a miniszteriumhoz.

Az ó év befejezésével azonban a pénzügyigazgatóság megtette a szükséges előkészületeket az újévre kontemplált bevételek kivételére. Ma érkezett meg *Caba Gyula* pénzügyi adminisztrátorhoz az illetékes miniszterium utasítása, arra vonatkozólag, hogy az adóvallomásokat milyen formában kell benyújtani a pénzügyigazgatósághoz. Az 1931. évre vonatkozó adóvallomási ivenk már meg is érkeztek és az újév első napjától kezdődőleg a pénzügyigazgatóság épületében kapható.

Kisiparosok és kiskereskedők

A miniszterium rendelkezése értelmében a kisiparosok és kiskereskedők január 31-ig tartoznak adóvallomást beadni. A nagykereskedők és iparvállalatok, vagyis azok az intézmények, amelyeket a törvény mérleg-készítésére kötelez, február 15-ig nyújthatnak be adóvallomást. Az elmúlt évekhez hasonlóan a részvénytársaságok adóbevallásának végső határideje április 30. A nagykereskedők, nagyipari vállalatok és részvénytársaságok a négyes számmal és „bis” jelzéssel ellátott vallomási ivenket tartoznak kitölteni.

A fixfizetéses alkalmazottak közül azok, akik 1930-ban 20.000 lejnél magasabb jövedelmet nem élveznek, nem kötelesek a szokásos 5-ös számú adóvallomási ivet kiállítani. A fizetéses alkalmazottakkal kapcsolatosan az 1931-es adóvallomásnál figyelembe kell venni a törvénynek azt a rendelkezését, hogy a vallomási ív mellé csatolni kell az „adeverinta model XIX.” jelzésű ivet, amelyben a munkaadó igazolja a fixfizetéssel alkalmazott elmúlt évi jövedelmét. Ennek az igazolványnak a kiállítása annál ajánlatosabb, mert a pénzügyigazgatóság az adeverinta hiányában az egész vallomást szabálytalannak deklarálja és az adótörvényben előírt bírságban részesíti a mulasztókat.

A háztulajdonosok

Azok a háztulajdonosok, akik új házat építettek és az ingatlan eddig még nincs megadóva, a hármasszámú vallomási ivet állítják ki. A már megadóztatott háztulajdonosok közül azok, akiknek ingatlanjövödelme 25 száza-

lékkal emelkedett, szintén tartoznak a hármasszámú iven adóvallomást benyújtani. Azok a háztulajdonosok pedig, akiknek jövedelme nem változott, amennyiben a házbérlőjövödelmen kívül más jövedelmük nincs, nem tartoznak adóvallomást beadni. Szem előtt tartandó azonban, hogy a pénzügyigazgatóság ez esetben nem veszi figyelembe az új adó megállapításánál a családi vagy az ingatlanon levő egyéb terheket, még felebezési fokon sem.

Azok a kisiparosok és kereskedők akiknek, 1930. évi jövedelme 30.000 lejben lelt megállapítva, nem tartoznak adóvallomást benyújtani abban az esetben, ha családi terheik nem változtak. Hogyha azonban családi kiadásuk emelkedett, vagy csökkent, akkor a négyes számú iven, ha pedig az illetőknek házuk, vagy egyéb jövedelmük is van, úgy az ötös számú iven tartoznak adóvallomást tenni.

Be kell jelenteni az autókat

Az adózási törvény (Legea pentru represiunea evacuare fiscale) értelmében úgy a magánvállalatok, mint a részvénytársaságok

kötelesek — jelen esetben miniszteriumi meghosszabbítással — január 15-ig részletes kimutatást közölni a pénzügyigazgatósággal, az alkalmazatásukban álló tisztviselők évi jövedelméről. Tudomásunk szerint a pénzügyigazgatósághoz ily kimutatás eddig alig érkezett, pedig ennek a kötelezettségnek elmulasztása 2000 lejtől 10.000 lejig terjedhető pénzbüntetéssel büntethető.

A miniszteri rendelet értelmében ugyancsak összeírásra kerülnek az aradi autók is. Az aradi pénzügyigazgatóság körzetéhez tartozó autótulajdonosok a teher- és taxi autótulajdonosok kivételével január 31-ig tartoznak bejelenteni a pénzügyigazgatóságon kocsiuk rendszámát, márkáját, a típust, az autó súlyát, ezenkívül, hogy a kocsit nyitott-e vagy csukott. Aki ezt a bejelentést elmulasztja, az a kivetendő adó háromszorosával büntethető. Az autókra kivetett adó egyebekben 1000 kilogrammig 3000 lej, 1200 kilogrammig 5000, 1500 kilogrammig 7000 és 1500 kilogrammon felül 10.000 lej évente. A nyilvános zenéshegyek január 31-ig tartoznak adóvallomásukat benyújtani az aradi pénzügyigazgatóságon.

Az elmúlt évi kötelezettségekkel kapcsolatosan a pénzügyigazgatóság felszólítja a forgalmi adóval sújtott iparosokat, hogy hátralékokat január 31-ig feltétlenül fizessék ki, mert ha kötelezettségüknek nem tesznek eleget, súlyos bírság alá esnek.

Dr. Parecz Béla intervenciójára megkönnyítették a választói névjegyzékbe való felvételt

Ezentul nem kell ártatlansági bizonyítvány az állampolgársági jogok érvényesítéséhez — Megérkezett a rendelet Aradváros vezetőségéhez

A választók névjegyzékének kiegészítésénél történt anomáliáról néhány nappal ezelőtt számoltunk be részletesen. Tudvalevő tehát, hogy a város ártatlansági bizonyítványt is kért azokról, akik állampolgári joguk érvényesítésére a választók névjegyzékébe felvételre jelentkeztek. Dr. Parecz Béla országgyűlési képviselő interveniált elsőnek ez ügyben a belügyminiszteriumban. Az intervenciót az tette kívánatosá, hogy a rossz anyagi viszonyok között élő kisebbségi állampolgárok közül sokan kénytelenek voltak önként lemondani szavazati jogukról, hogy az ártatlansági bizonyítványt, amelynek kiállítása személyenként 40 lejbe kerül, megszerezhessék maguknak.

Az érvényben lévő választójogi törvény a választójog elnyerésének képtelenségét, vagy méltatlanságát a bíróság hatáskörébe utalja. A bíróságok saját hatáskörükben tartoznak évente kimutatást közölni azokról, akik a választójog elnyerésére politikai jogaik fölüg-

gesztésénél fogva képtelenek, vagy méltatlanok. Ennél fogva az illetékes miniszterium Parecz Béla dr.-nak kilátásba helyezte, hogy átiratot intéz Aradvárosához, amelyben felszólítja, hogy a jövőben álljon el az ártatlansági bizonyítványok követelésétől.

A miniszterium rendelkezése december 23-iki kelettel ma érkezett meg Arad városához. Sajnos, hogy a mai nappal a város már le is zárta az újabb jelentkezések sorát és így csak a kontestációk alkalmával lehet majd figyelembe venni a belügyminiszter döntését. Törvény szerint a város január hónapban közszemlére teszi ki a választók névjegyzékét és amennyiben valamelyik jogosult abban nem szerepel, vagy tévesen szerepel, úgy felhívható a járásbíróshoz, ahol most már egészen bizonyosan a belügyminiszteri rendelkezés szellemében fogják elbírálni a felhívások ügyét, vagyis a választói jogosultság igazolásához nem kell ártatlansági bizonyítvány.

H I R E K

Hétfői lap
az Aradi Közlöny olvasóinak
Díjmentesen adjuk előfizetőinknek
a hétfői újságot

Az 'Aradi Közlöny' érdekes újságot ajándékkal kíván kedveskedni előfizetőinek. Ennek kiválasztásánál az a cél vezette, hogy a hírszolgálat folytonosságát a hétfői nap se szakítsa meg, hanem a hét minden napján ott legyen az olvasó asztalán egy bő terjedelmű, tartalmas újság, amely kora reggel elmondja a tegnapi eseményeit.

Az 1931. év januárjának második hétfőjétől, tehát a hó 12-től kezdődőleg, egy kitűnően szerkesztett, tartalomban gazdag hétfői lapot kap az Aradi Közlöny minden előfizetője, teljesen díjtalanul, minden ráfizetés nélkül.

'Az aradi előfizetőinknek hűzhoz hordatjuk az újságot, lapunk rendes kihordói révén, vidéki előfizetőink pedig a kora reggeli vonatokkal induló postán kapják meg, úgy hogy a hétfői lap pontosan ugyanabban az időben lesz mindenki kezében, mint a többi napok megszokott újságpéldányai.

Hisszük és reméljük, hogy az 'Aradi Közlöny' t. előfizetői megértéssel és szeretettel fogadják az új év ajándékát és mi az ő szeretetükből akarunk érdemre méltóan a további nagy és kitartó munkára.

— **LAPUNK LEGKÖZELEBBI SZÁMA** az újévi ünnep miatt, szombaton reggel jelenik meg.

— **B. u. é. k.** A régi időről azt mondják, hogy jó idők voltak. Ha amúgy is jók voltak, akkor mi szükség volt rá, hogy utonutólag egymásnak rohantak a járó-kelők és kívántak nyakra-főre boldog üesztendőt? Semmi. A régi jó időkben ezt meg kellett volna tiltani. Mert fölösleges volt, mert erő-és idő-pazarlás volt. No de ma! Ma kormányrendeletet kellene kibocsátani, hogy a b. u. é. k. minden emberre kötelező. Mert a b. u. é. k.-ra ma nagyobb szükség van, mint bármikor volt. Itt van, hogy egyébről ne is beszéljünk, a nagy munkanélküliség. Ha minden ember köteles lenne sok és sorszámozott b. u. é. k.-t kívánni s arról lelkiismeretesen és hivatalosan beszámolni a közigazgatási hatóságoknak, egyszerűen foglalkozása, munkája lenne mindenkinek. Sőt, a vagyonos emberek talán alkalmazottakat szerződtenének, akik tömeges b. u. é. k.-t kívánnának helyettük. Ma tehát mindenkire ráérne egy boldog üesztendő. A kereskedőre, az iparosra, a lateinerre, a tisztviselőkre. Az újév éjszakáján elsősorban azoknak küldjük jókívánságainkat, akik a mi szívünkhöz legközelebb állanak: a mi kedves olvasóinknak: Nekik szól ez a négy betű: **B. u. é. k!**

— **Aradi meteorológiai jelentés.** December 31-re: Hőmérséklet: — 6, + 1 C. Légnomás: 760—759 mm. Nedvesség: 72—76%. Prognózis január 1-re: Az éjjeli fagy enyhülése mellett, továbbra is borult idő, kisebb csapadékkal, havazással, esetleg esővel.

— **Maniu Gyula interjút adott az olasz sajtónak.** Milanóból jelentik: Maniu Gyula volt román miniszterelnök ma ideérkezett és nyilatkozott az orosz viszonyokról. Maniu dicsérte az olasz munkák elvégzését és az olasz társadalomban tapasztalható fegyelmet.

— **Nincs remény a koncentrációs kormány megalakítására** — írja egy francia lap. Párisból jelentik: Julien a Petite Parisien-ben azt írja, hogy nincs remény egy román koncentrációs kormány alakítására. Az ország gazdasági és pénzügyi helyzete egyre súlyosodik és nagy kérdés, hogy Titulescu ilyen körülmények közt hajlandó-e a kormányt átvenni. Julien Mironescu bécsi és berni utazásáról azt írja, hogy azok magyarjellegettek.

— **Újévi üdvözlés a városházán.** Az újév alkalmával a városi tisztviselők ma nagy számmal keresték fel Orlau István városi vezértitkár és szerencselovagatakat fejezték ki.

Hivatalos hatalommal való visszaélés címén feljelentették az aradi Casa Cercualát

Egy munkásbiztosítói foglalás és árverés-kitűzés különös története

Az aradi királyi ügyészséghez tegnap érdekes feljelentés érkezett be, amely

hivatalos hatalommal való visszaéléssel vádolja az aradi Casa Cercualát.

A feljelentést dr. Timár Andor aradi ügyvéd nyújtotta be és abban a Casa Cercuala egy foglalási, illetően árverési esetét adja elő, amelyben a munkásbiztosító pénztár egyik ügyfele, Hemmen Etelka Mossóczy-telepi Str. Egalitate 2. szám alatti lakosnő ellen rendelt el.

A feljelentés szerint a foglalás és az azt követő árverés kitűzése törvénytelenül és egészen furesa körülmények között történt meg. Dr. Timár Andor beadványából kitűnőleg ugyan is a Casa Cercualanak Steiner Pál tönkrement borbélymester ellen volt 1877 lejes követelése. A borbélymester Hemmen Etelkánál lakik és a Casa Cercuala emberei félreértve a szituációt, Steiner Pál ellen fennálló követelésük fejében Hemmen Etelka butoraira eszközöltek december 10-én foglalást. A feljelentés egyrészt azt sérelmezi, hogy Hemmen Etelka butorának lefoglalása útján akarta feltűnő tévedésből a Casa Cercuala Steiner Pál tartozását behajtani,

másrészt kifogást emelt az ügyvéd az ellen is, hogy a foglalás alkalmával Hemmen Etelka ingóságai közül az ágyát és a diványát is lefoglalták, amit a törvény szigorúan tilt.

Dr. Timár Andor a foglalás ellen felfolyamodást intézett a Casa Cercuala igazgatóságához, amely azonban nem fogadta el az ügyvéd beadványát és a foglalás után december 22-re Hemmen Etelka butoraira kitűzte az árverést is. Az ügyvéd véleménye szerint, minthogy a felfolyamodásnak és az igénypernek felfüggesztő hatása van, az árverés kitűzése törvénytelenül történt meg, sőt ha történetesen jogos is lett volna a foglalás, azt ágyra és diványra nem fogantatosíthaták volna, tehát a Casa Cercuala itt is törvényteleniséget követett el.

Különös véletlen, hogy az árverés kitűzésének napján a Casa Cercuala emberei nem jelentek meg az árverés tényleges végrehajtására, pedig azt nem helyezték hatályon kívül. Az ügyvéd ilyen előzmények után látta fennforogni a Casa Cercuala hivatalos hatalommal való visszaélését és tette meg a feljelentését, amelynek kivizsgálása iránt igen nagy érdeklődéssel tekintenek ügyvédkörökben.

— **Pamfil Seicaru Aradon.** Aradváros állandó választmányja ma elhatározta, hogy Pamfil Seicaru, az ismert román publicista január 11-én délelőtt megtartandó előadására díjmentesen bocsátja rendelkezésére a Kulturpalota nagytermét.

— **Elgázoltak egy budapesti lapszerkesztőt.** Budapestről jelentik: A Clark Ádám-téren egy autó ma délután elgázolta Török Elemér 45 éves hírlapírót, egy szaklap szerkesztőjét. Török koponyaalapi törést és mindkét karján törést szenvedett és felépüléséhez kevés a remény.

— **Agyontűtték a legjobb olasz pilótát,** mert propagandarepülést végzett Franciáországban. Baselből jelentik: A Daily Herald jelentése alapján, az itteni lapok közlik, hogy Cagliari szardíniai pilótát rögtönítelő bíróság elé állították és kivégezték. A kivégzés oka az volt, hogy Cagliari propagandarepülést végzett Délfranciaországban. Cagliari az olasz hadsereg egyik legkiválóbb pilótája volt.

— **Csecsemőhulla a budapesti zsidó temetőben.** Budapestről jelentik: A Zuglóban, a zsidó temető szélén, néhány napos, kitett csecsemőt találtak, amelynek teste össze volt perzselve. Néhány nap óta ez a második hasonló eset és a csecsemőt csaknem ugyanazon a helyen találták. A rendőrség vizsgálata eddig eredménytelen.

— **Eljegyzés.** Krizsán Bayer Licikét eljegyezte dr. Györy Sándor (Szentés).

Menyasszonyi kelegyék

finom kivittel — olcsó árak

Ruttkay és Botye

cégnél

Arad, megyeházzal szemben.

— **Utólag kell jelentkezniük azoknak, akiket nem írtak össze a népszámlálásnál.** A népszámlálással kapcsolatosan, nagyon sokan voltak, akik valamilyen okból kimaradtak az összeírásból, mert nem tartózkodtak otthon, amikor a népszámláló biztos felkereste őket. Ezekre vonatkozólag Suciu népszámlálási kormánybiztos abban állapodott meg Lufai Cornel dr. polgármesterrel, hogy az érdekeltek a városházán, külön erre a célra delegált tisztviselőnél jelentkezhetnek újév után. Akiiket tehát nem írtak össze a népszámlálásnál és nem kaptak erről igazolványt, azok saját érdekükben utólagosan jelentkezzenek a városháza 94-es számú szobájában.

— **Nagy földrengés Olaszországban.** Milanóból jelentik: Délolaszországban, Abelino községben, nagy földrengés volt, amely miatt sok ház beomlott, de emberéletben nem esett kár.

— **Palugyay pezsgő Szilveszter éjjelén.** Bánatnak, örömmek egyaránt pezsgő a temetője. Bár gazdaságilag nem hagyott kelles emlékeket maga után az elmúlt esztendő, de a Szilveszter éjszakája mégis a jókedv, a tánc és a Palugyay pezsgő jegyében folyt le. A mulató Arad Palugyay pezsgőbe fojtotta a távozó esztendőnek utolsó óráit és Palugyay pezsgőben fürdette meg az újévhez fűzött reményeket. Vendéglőkben, kávéházakban, estélyeken, szóval mindenütt, ahol mulattak a Palugyay-Grand Cremant Imperial, mely édes-ségénél fogva legjobban hasonlít a francia pezsgőhöz, továbbá a félig édes „Grand vin demi sec,” végül a „Gout Americain extra dry” nagy-hírű Palugyay pezsgő márkák kitűnő bufeleitőknek bizonyultak ezeknek a gondterhelt időknek átmulatott éjszakáján. Minden jókedv és derű a Palugyayék érdeme volt Szilveszter éjjelén.

— **Kék-fehér bál Aradon.** Szombaton este 9 órakor a Fehér Kereszt dísztermében megkezdődik az aradi bál szezon. A bál Giszkalay János, a neves erdélyi zsidó költő nyitja meg és a műsor első számát 20 ifjunak barisszianussá való avatása képezi. Ezután Morris Rosenfeld legszebb álma, „A zsidó május” valósul meg. A bál iránt nemcsak Aradon, hanem egész Erdélyben nagy az érdeklődés és különösen Temesvárról, Nagyváradról, Szalontáról és Lippáról jelentették be sokan részvételüket. A Wizo hölgyek kitűnő bufférol, a lelkes és nagyszámu rendezőség ötletes attrakciókról és kitűnő jazz-bandról gondoskodott. A Kék-fehér bál előreláthatólag egy felejthetetlen élményt fog jelenteni Arad előkelő társadalmának.

— **Gyengélkedés idején,** különösen ha a rosszullétet szorulás fokozza, a természetes „**Ferenc József**” keserűviz fájdalommentes székürülést és kielégítő emésztést hoz létre. Híres nőorvosok a legnagyobb elismerés hangján írják a valódi **Ferenc József** vizről, mert ez a kritikus korban is hosszabb időn át alkalmazható, anélkül, hogy kitűnő eredménye változnék. A **Ferenc József** keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **Az ügyészség szabadságra helyezte a tartóztatott népszámlálási biztost.** Ma beszállították az aradi ügyészségre Bosinceanu Mihály tisztviselőt, akit a rendőrség azért vett őrizetbe, mert feljelentés érkezett ellene, hogy a népszámlálás alkalmából husz lejt inkasszált az ívekért. Vulpe Constantin királyi főügyész kihallgatta, majd szabadságra helyezte a tisztviselőt.

Demian Aurel dr. meghalt

A kiváló aradi orvos hosszas betegség után költözött el az élők sorából. — Temetése pénteken délelőtt 11 órakor lesz.

Arad társadalmának egy előkelő tagja, a régi Arad egyik karakterisztikus alakja költözött el ma az élők sorából. Demian Aurel dr. nyugalmazott egészségügyi főfelügyelő, volt szenátor, a Háztulajdonosok Egyesületének elnöke ma hetven éves korában elhunyt. Halálának híre mély részvétet váltott ki nemzeti-ségi és valláskülönbőség nélkül a város osztályos társadalmában, mert Demian Aurel dr. általános közbecsülésnek örvendett.

Demian Aurel dr. 1860-ban született Segesváron és itt végezte középiskoláit is. Miután leérettségizett, Bécsbe ment, ahol beiratkozott az orvosi fakultásra és azt nagyszerű sikerrel végezte el. Orvossá való avatása után még két esztendőig maradt Bécsben és az Eder szanatóriumban Biró tanár asszisztense lett. Bécsből költözött Aradra, körülbelül negyven évvel ezelőtt. Itt orvosi rendelőt nyitott és csakhamar egyike lett a legkeresettebb aradi orvosoknak. Aradon is nősült meg és apósa Boncs Döme, a szabadelvű párt elnöke, a közjegyzői kamara elnöke, királyi tanácsos volt.

Az impérium átvétele után Demian Aurel dr. jelentős szerepet játszott. Amikor a liberális-párt Erdélyben szervezkedni kezdett, egyike volt a legagilisabb vezetőknek és munkássága elismeréseképpen a liberális-párt aradi tagozatának elnöke lett. Nemsokára kinevezték az aradi megyei közkórház igazgatójává és ebben a minőségében az egészségügy terén fejtett ki hathatós tevékenységet. 1922-ben a minisztérium az aradi egészségügyi főfelügyelőség élére állította és ebben a minőségében működött 1925-ig. Demian Aurel dr. több ízben volt szenátor Aradnak, helyet foglalt a város tanácsában, sőt permanens-bizottságában is. Minden vonalon buzgó tevékenységet folytatott és közeleti működésében nem ismert különbséget az egyes nemzetiségek és vallások között. Mindenkiel egyformán udvariasan és előzékenyen bánt és általános népszerűsége volt az indító oka annak, hogy a Háztulajdonosok Egyesülete elnökének választotta meg. Ezen minőségében is buzgó működést fejtett ki.

Körülbelül két évvel ezelőtt kezdett betegkedni Demian Aurel dr., aki megrendült egészségi állapota miatt elhatározta, hogy visszavonul minden közeleti tevékenységtől. Elsősorban a nagy fáradságot és energiát kívánó politikai működését hagyta abba és lemondott a liberális-párt elnöki tisztségéről. Azóta kétízben operálták meg, a legkiválóbb orvosok kezelték, de a magas kor következtében szervezete mindinkább elgyengült és ma reggel Demian Aurel dr. rövid szenvedés után elhunyt.

A halálhír gyorsan elterjedt a városban, ahol általános részvételt fogadták. A látogatók és ismerősök egész sora kereste fel a gyászoló családot Deák Ferenc-uccai házában, ahol felravatalozták az elhunytat. Demian Aurel dr. — ben Demian Aurel dr. aradi ügyvéd és dr. Albu István, az aradi Fischer Eliz-kórház igazgató-őorvosának felesége édesapjukat gyászolták, míg dr. Demian Anastasie a Fonciera társaság kolozsvári vezérigazgatója az elhunytban bátyját veszítette el. Demian Aurel dr. temetése pénteken délelőtt 11 órakor megy végbe, az elhunyt Deák Ferenc-uccai házából. Értesülésiünk szerint, azon impozáns számban vesznek részt a kisebbségi orvosok is, akik kegyeletüket akarják leróni azzal az emberrel szemben, aki mindenkör a legkollegiálisabb módon kezelte őket és abban az időben, amikor a kedélyek a legizgatottabbak voltak, minden erejével a közeledést szolgálta.

— Az Andrény-cég adománya a munkanélkülieknek. Az Andrény Károly és Fia aradi vas-kereskedő-cég példás gesztussal tette magáévá a munkanélküliség ügyét. A város polgármesteri hivatala ma levelet kapott a cégtől, amelyben bejelenti, hogy az idén 50.000 lejt, tehát a cég tavalyi adományának dupláját juttatta el a városhoz, azzal a céllal, hogy abból a munkanélkülieket segítsék.

Felbontották STAN VIDRIGHIN szerződését

Végeért a vasuti vezérigazgató körüli harc — Tizenkétmillió lej végkielégítést akart Vidrighin, aki most végleg távozik

Bucurestiből jelentik: Stan Vidrighin, a CFR vasutigazgatójának ügye ismét előtérbe került. Ismeretes, hogy a bucaresti-i sajtó egyrésze, a Cuvantul című lappal az élen, hónapokon át cikksorozatokban támadta Vidrighint, aki ellen súlyos vádakot emelt és konkluzióképpen a vezérigazgató távozását követelte. Akkoriban már olyan hírek is láttak napvilágot, hogy Stan Vidrighin otthagyja állását. Később fontosabb problémák kerültek az érdeklődés középpontjába és a Vidrighin-kérdés körül csend állott be. Most újból napirendre került az ügy.

Raducanu közlekedésügyi miniszter tegnap átiratot intézett a CFR vezérigazgató-ságához, amelyben felszólította, hogy semmisítse meg a Vidrighinnel kötött szerződést. Levele folytatása volt annak az akciónak, amelyet Manoiilescu miniszter indított, aki annak idején, amikor a közlekedésügyi minisztériumot vezette, minden erőfeszítéssel

Vidrighin eltávolítását igyekezett elérni. Manoiilescu ennek érdekében több ízben levelet intézett a vasutak vezérigazgató-ságához, azonban az ő véleményével szemben az a nézet alakult ki, hogy a vasut és Vidrighin között kötött szerződést nem lehet felbontani. Jelenleg az a helyzet, hogy három régi miniszter, Mihailache, Manoiilescu és Raducanu foglaltak állást a vezérigazgató ellen, akit viszont két miniszter, Popovici Mihály és Mădăru támogat.

Stan Vidrighin az ellene megindított kampányra kijelentette, hogy hajlandó távozni a vasutak éléről, ha tizenkét millió végkielégítést kap.

Bucurestiből jelentik: A közlekedésügyi miniszter bevonásával, ma délelőtt értekezlet volt, amely után a kormány irásban közölte Stan Vidrighin államvasuti vezérigazgatóval, hogy szerződését január elseji hatállyal felbontja. Stan Vidrighin már ma nem jelent meg a CFR tanácskozásán.

— Katonai okmányok felülvizsgálása. A hadkiegészítő parancsnokság közli, hogy mindazok, akik december 18-ig nem jelentek meg a katonai okmányokat felülvizsgáló bizottság előtt, azok 1931 január 31-ig a várban mutathatják fel utólag igazolványaikat.

LAMÉE FOSZFORA

a legújabb, legdivatosabb párisi estélyi ruhaanyag csak

395 lej

SZENTGYÖRGYINÉL

— Borzalmas rablógyilkosság Bucurestiben — 600 lejes zsákmányért. Bucurestiből jelentik: A Str. Prelungirea és Dorobantilor sarkán az elmúlt éjszaka borzalmas rablógyilkosság történt. Nicolae Rodiceanu kiskereskedő reggel üzletébe akart menni, amikor az üzletajtót kinyitotta, megdöbbenve állapította meg, hogy Lebovici nevű társa vérbe fagyva a padlón fekszik. Lebovicsot meggyilkolták és a páncélszekrényben lévő 600 lejt elrabolták. A rendőrség a kereskedő Tudor nevű szolgádjára gyanakszik, akit nyomban őrizetbe is vettek.

— Gyermekek-ünnepély Borossebesen. A Borossebesi Ref. Nőszövetség szépen összeállított szeretet-gyermekünnepélyt rendezett a ref. iskolában. Az ünnepélyt karácsonyi kezdő-ének után, Szabó József ref. lelkész alkalmi megnyitó beszéde követte hatásosan, miután a gyermek-szavalkók következtek, majd a „Csendes éj” c. alkalmi éneket énekelte a gyermekkar. Ezt a gyermek-versek követték, amellyel minden egyes szereplő egyesén megállta helyét. Majd Papp Andrásné beszélt meleg hangon a szeretetről, kérve a gyermekeket a szülői szeretet és engedelmségre. Karácsonyi záró-ének után a Nőszövetség a lelkes hívek hozzájárulásával, ruhaneműt, kézimunka és apró szeretet-ajándékot osztott ki a gyermekek között.

— Elkészült a kutyaadó-szabályrendelet Aradon. Aradváros állandó bizottsága ma délelőtt tartott ülésén teljes egészében elfogadta a kutyaadó-szabályrendeletet. A szabályrendelet, amely közgyűlési jóváhagyás után jogerőre emelkedik, úgy intézkedik, hogy a kutyatartásért legtöbb adót a belvárosban, legkevesebbet pedig a külvárosokban, illetve a várost környező tanyákon fizetik. Ezen a disztingváláson belül az egy és ugyanazon háznál tartott kutyák száma is befolyásolja a fizetésre kerülő adók nagyságát.

— Paál Aranka tánciskolájában, Eminescu 32., január hó 2-án, pénteken este, új tánckolon veszi kezdetét.

— Orvosi hír. Dr. Balogh Andor, az anyavédő kórház főorvosa, rendelőjét a Strada Cloaca (Szent-László-ucca) 7. szám alá helyezte.

— Az Aradi Közlöny legközelebbi keresztirejtvénye vasárnap jelenik meg. Karácsonyi keresztirejtvényünk megjelentését péntek délig fogadjuk el.

— AAC teaestély: f. hó 31-én, szombaton.

— Műkedvelő előadás Világoson. A Világosi Társaskör fényesen sikerült műkedvelői előadást rendezett Gründl Kálmán és Sziklai Alajos vezetésével, mely alkalommal a „Fruska” című 3 felvonásos vígjáték került színre. Kitűnően megállották helyüket Hul Baby, Kraft Irén és Matekovics Jolánka, míg a férfiszerepeket Gründl Kálmán, Bun Józsi és Sziklai Laci alakították; kisebb szerepekben Tóth Hernánka és Szalay János nagyban hozzájárultak a teljes sikerhez. A műsort kiegészítette a Társaskör férfi- és vegyeskarának egy-egy száma, kitűnő felkészültségükkel és fejelemzettségükkel osztatlan sikert arattak. Az előadást tánc követte s az ifjúság emelkedett hangulatban, a reggeli órákig együtt matalozott.

— A budapesti karácsonyi társasutazáson résztvevő aradiak január 1-én, éjjel 12 óra 10 perckor Aradra érkező gyorsvonattal térnek vissza. A különkocsik a gyorsvonat végéhez vannak kapcsolva.

— Chilevitz Rózsi „Montessori” óvodájában a tanítás holnap, január 2-án kezdődik.

— Az Elite és Gradiste mozgóban f. é. január hó 1-től kezdődőleg, csak szerda, csütörtök, szombat és vasárnap, valamint munkaszünetes ünnepnapokon tartanak előadásokat.

— H. Sziklay Gizi Strada Cercetasilor 7. tánciskolájában január 2-án kezdők részére új tánckolon.

— „Maga nem szeret engem” — Komlós Elemér új szerzeménye. Komlós Elemér aradi magyar zeneszerző, akinek több sikerült kompozíciója jelent meg a magyar kottapiacra, újabb modern ritmusú tangót szerzett. A fülbemászó melódiajú dal szövegét Vig Andor budapesti író írta. Gramofon-lemezen is megjelent Komlós Elemér új tangója, amelynek kottakiadását Tábori Elek budapesti zeneműkiadó-cég hozta piacra. A zeneműkiadó-cég az aradi szerző több más zeneszerzeményét is lekötötte.

A nap fia a címe Herczeg Ferenc, a magyar költőjelelem új művének, amelynek közlését január 1-i számában kezdi az Új Idők. A nap fia történelmi regény. Színhelvé egy rég letűnt világ. A nyugat-romai birodalom utolsó napjai elevenednek meg ebben a mesteri alkotásban. Herczeg Ferenc nagyszabású regénye mellett ott találjuk Zsigrav Julianna vidám regényének első folytatását, a Szűcs Mara házasságát. Herczeg Ferenc és Zsigrav Julianna regényein kívül az újévi szám közli Szűcs Ernő, Falu Tamás, Temple Thurson, Gallay Sándor elbeszéléseit, továbbá Kosáryné Réz Lola cikkét is. Előzetési díj negyedévre 260 lej. Mutatványszámot bárkinek díjtalanul küld a kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrássy-ut 16.

Olaszország már 1902-ben elárulta a hármasszövetséget

Szenzációs dokumentumok kerültek elő Berlinben — Titkos szerződések a szövetséges hatalmak háta mögött

Berlinből jelentik: Az utolsó hetekben szenzációs dokumentumok kerültek napvilágra arról, hogyan készítette elő Olaszország évtizedeken át a hármasszövetségi hűség megszegését, illetőleg Ausztria-Magyarország és Németország elárulását. Olaszország 1882-ben csatlakozott a német és osztrák-magyar szövetséghez, amely így hármasszövetséggé bővült. Olaszországot erre az indította, hogy a franciák annektálták Tuniszt, amelyet az olaszok a maguk kolóniájának szemeltek ki. Olaszország attól félt, hogy Franciaország tovább terjeszkedik az északafrikai partvidéken és így elzárja Olaszország útját. Így tehát Róma sietett megszerezni magának a központi hatalmak támogatását. Alighogy Olaszország belépett a hármasszövetségbe, francia részről kijelentették, hogy Olaszország nem számíthat addig koncessziókra, amíg szövetségben áll Németországgal. Erre Olaszország titokban Páris felé kezdett orientálódni. Berlin, Bécs és Róma 1902-ben újították meg a hármasszövetséget. Ugyanezkor Torinelli gróf, párisi olasz nagykövet írásbeli nyilatkozatot adott át Delcassé francia külügyminiszternek, amelyben az olasz kormány leszögezi, hogy Olaszország sohasem lesz kapható franciaellenes akcióra. Néhány hónappal később Olaszország még tovább ment és elárulta Németországot és Ausztria-Magyarországot. 1902 november 1-én titkos semlegességi szerződés jött létre Franciaország és Olaszország között. A franciák ekkor már jól tudták, hogy háboru esetén Olaszország elárulja a hármasszövetséget. — A francia-olasz titkos szerződés annál kirívóbb, mivel a hármasszövetségi szerződés 10-ik paragrafusa Németországot és Ausztria-Magyarországot Franciaország elleni háborúra kényszerítette, ha Franciaország megsérti Olaszország érdekeit, illetőleg „Franciaország megpróbálná északafrikai területeit valamilyen formában kiterjeszteni”.

Olaszország néhány év múlva még tovább ment. Racionigiben Olaszország 1909 októberében titkos szerződést köt Oroszországgal.

A hármasszövetségi szerződés 7. paragrafusa a következőket tartalmazta: „A szerződő hatalmak kötelezik magukat, hogy idegen hatalommal a balkáni ügyekről semmiféle szerződést nem kössenek a szövetség többi tagjainak részvétele nélkül”.

Ezzel szemben az 1909 évi orosz-olasz szerződés 5. paragrafusa így hangzott:

„Olaszország és Oroszország kötelezik magukat arra, hogy a következő kérdésekben jóakaratu magatartást tanúsítsanak: Olaszország Oroszország dardanellai érdekeit illetően és Oroszország Olaszország tripoliszi és kyrenaikai érdekeit illetően”.

Olaszország ugyanekkor becsapta a római

NEU BERTALAN

elsőrangú urisabósága

magnagyobbítva —
modernül berendezve

BUDAPEST,

Bálvány-uca 3. em.

osztrák-magyar nagykövetet, akivel Tiffoni közölte, hogy nem is gondol arra, hogy Oroszországgal balkáni vonatkozású egyezményt kössön Ausztria-Magyarország teljes kikapcsolásával.

Három év múlva kitört az 1911-12. évi tripoliszi olasz-török háború. Anglia, Franciaország és Oroszország rokonszenyvel kísérik Olaszország törökellenes hadjáratát, mivel így a balkán népek előtt dokumentálhatták a hármasszövetségi orientáció céltalanságát. Hiába rokonszenveztek a törökök Németországgal, a hármasszövetség másik tagja, Olaszország megtámadta őket. Maga Giolitti memoárjaiban bevallja, hogy az olaszok szövetségeseik előtt az utolsó pillanatig titokban tartották a tripoliszi hadjárat tervét, nehogy Berlin és Bécs intervenáljanak. A tripoliszi háború idején Izvolszki párisi orosz nagykövet sürgönyt küld Szaszonov orosz külügyminiszternek:

Ami Olaszországnak a hármasszövetségből való formális kilépését illeti, úgy Poincaré osztja az Ön véleményét, hogy tudnillik nincsen ok ezt sürgetni, mivel ez komplikációkhoz vezetne. *A leghelyesebb a jelenlegi helyzetet fenntartani, mivel Olaszország a hármasszövetségben a gátló elem.*

Idáig fejlődtek a dolgok, amikor 1914-ben kitört a világháború. Berlin és Bécs még ekkor is bíztak abban, hogy Olaszország a központi hatalmak mellé csatlakozik, az antant azonban már 1902 óta tisztában volt azzal, hogy Olaszország csak alkalomra vár, hogy megtámadhassa szövetségeseit. Az olasz politikusok egy esztendőn át izgatták az olasz népet Németország és Ausztria-Magyarország ellen. Mussolini 1915. július 15-én nyíltan dicsőíti a szerajevói merényletet és kimondja: „Örök dicsőség Princip revolverének és Carrinovic bombájának!” Végre lehunyt az álarc és Róma megüzente a háborút évtizedeken át elárult szövetségeseinek. A most nyilvánosságra került és ebben a cikkben ismertetett dokumentumok azt bizonyítják, hogy Olaszország nem azért állott az antant mellé, mert keveselte az osztrák területi koncessziókat, amelyekre egyébként nem volt joga sem, hiszen a hármasszövetségi szerződés feltételek nélkül kötelezte, hogy fegyveresen segítse Németországot és Ausztria-Magyarországot.

Boldog új esztendőket kíván

t. előfizetőinek, hirdetőinek
és jóbarátainak az

Aradi Közlöny

LEGUJABB

**Joffre állapota megjavult
és betegágyához kérette borbélyát**

Párisból jelentik: Ma este fél nyolckor Joffre tábornok kezelő orvosai a következőket jelentették ki az újságíróknak: Egyelőre nem tudunk biztosat mondani, a marsall állapota jelenleg változatlan. Az újságírók állandóan a kórházban tartózkodtak, ahol Joffre fekszik és nyolc óra öt perckor megjelent Joffre ke-

zelőorvosa, aki tudatta az újságírókkal, hogy rendkívüli, nem várt hírt közöl.

— A beteg valamivel jobban érzi magát — mondotta — és most fodrászát kérette magához, hogy megborotvátkozzon. Kedélye jobb, állapota javult.

Milyen estélyi ruhákat viselnek a hölgyek Párisban?

E kérdésre ez alkalommal igen röviden felelhetünk: csakis fényes kelméket és pedig satin foszfórt, lamé foszfórt és fém brocatokat. Ezek a kelmék természetesen tesztelhez simuló, csillogó, lágy anyagok, a belőlük készült ruhák felveszik a versenyt bármelyik gyöngyözőtt, vagy flitteres estélyi ruhával. Divattudósaink jelentése szerint, ezek az anyagok egyik előkelő főtéri divatruház kirakatában már láthatók is.

A halott katona szelleme.

Tiltakozott, hogy a gyermekek játsziassanak koponyájával, mert elvesztik fogait

Berlinből jelentik: A spiritiszták németországi hivatalos lapja, a „Licht” című folyóirat közli az alábbi érdekes történetet:

R. F. Mackenzie dr. chicagói fogorvos barátjához volt meghíva vacsorára. Vacsora után a vendéglátó házigazda egyik családtagja megemlítette, hogy egy Észak-Indiana államból való nő, aki pompás médium, a szomszédban tartózkodik, mire áthívták, hogy résztvegyen egy szeánszon. A hölgy megjelent, minden világosságot eloltottak a szobában és rövid idő múlva különös csengő hangok hallatszottak több-kevesebb kivehető szöveggel. Egyszerre, mintha fölülről szólna, egy férfiang zúgott át a szivajon:

— Doktor ur, önnek van egy csontváza. Azért jöttem, hogy megmondjam, az a csontváz az enyém. Nincs kifogásom az ellen, hogy csontvázaomat saját céljaira felhasználja, de valamit meg kell tennie. Ön odakölcsonözte csontvázaomat egy barátjának, a kisfia koponyámmal játszott és a földre ejtette, úgy hogy öt-hat fogam kitört. Ez nincs inyemre.

Az orvos elhülten hallgatta és kénytelen volt elismerni, hogy a szellem állításai igazak, ezért hebegve megígérte, hogy a csontvázat többé soha nem kölcsönzi ki. Ez megnyugtatta a szellemet, úgy hogy el is hallgatott. Néhány nap múltán aztán — írja a cikk szerzője — fölkerestem az orvost, aki elmondotta a szeánsz lefolyását és megmutatta nekem a koponyát, amelynek bal alsó állkapcsából valóban több fog hiányzott. Ösztönzésemre újabb szeánszot rendeztek, amelyen ismét megjelent a csontváz egykori tulajdonosának a szelleme, aki szívélyesen üdvözölte az orvost. Az orvos erre megkérdezte tőle:

- Hol született?
- Georgiában
- Vannak rokonai?
- Nincsenek.
- Hogy hívták az életben?
- Chauncey A. Sprague-nek.
- Volt valamilyen nevezetes esete életében?

— Igen. Katonája voltam a szövetséges hadseregnek.

- Melyik ezredben?
- A Cobb-légióban, a háború idején.
- Mit csinált a háború után?

— Beléptem az Egyesült-Államok hadseregébe és öt esztendeig szolgáltam. Azután vidéken telepedtem le. Chicagóban egy vonat elgázolt. Fölszedtek a sinekről és kórházba vitték, ahol még aznap meghaltam. Holttestemet az ismeretlen halottak hullanézőjébe vitték és ott a 63-as számot akasztották a lábamra.

Ezek után kiderült, hogy 1910-ben a fogorvos és három társa attól a hullaháztól, ahová a szellem földi porhüveljét beszállították, egy hullát kértek boncolási célokra. A 63-as számot kapták egy 70 év körüli magas férfi holttestét. A fogorvos ezután hosszas kutatás után megtudta, hogy a szellem mindenben igazat mondott. A két szeánszon résztvevők egyike sem tudta, mert hiszen maga az orvos sem tudta, hogy a csontváz egykori tulajdonosát az életben hogy hívták. A katonai hatóságok bizonyítványa is megerősítette a szeánszon elhangzottakat.

Ujév napján

Ujév napján 46. esztendőjébe lép az *Aradi Közlöny*.

Egy darab világtörténelmet ölel föl az az ötödik évtized, amióta a mindennap történelmét papírra veti. Amikor ez az ujság megalkult, Arad régi nagyjai állottak bölcsőjénél, ők hívták életre és az *Aradi Közlöny* átérte azt a hivatást, amit a nagymultu alapítók számára megjelöltek. Lapunk évtizedeken át szószólója volt Arad fejlődésének, a gondolat szabadságának és az egyenes, becsületes politikai iránynak. Az *Aradi Közlöny* 45 esztendő alatt egy pillanatra sem tért el arról a nyílt, egyenes ösvényről, amelyet tradíciója, multja szabott meg és amelyet azok hagytak rá örökül, akik megteremtették.

Kormányok jöttek, kormányok mentek. Volt nagyszerű fellendülés és mélységes bukás. Határokat vontak a mai és a régi világ közé. Új imperium következett, új világ, új emberek, de az *Aradi Közlöny* jobban, rosszban napsütésben, viharban, a kisebbségi sors szorító körülményei között megmaradt a politikai és ujságbeccsület egyenes vágányain, azokról nem siklott le soha. Tiszta lélekkel valljuk, hogy az *Aradi Közlöny* lobogójára mindig a szabadság szent jelszavai voltak ráírva. A politikai élet labirintusai között nem tévedünk le rendeltetésünk útjáról.

Magyarok, megalkuvást nem tűrő magyarok maradtunk nyíltan akkor is, amikor sok más ujság arra fordult, ahol melengtöbben süttött a nap, vagy kedvezőbb szél dagasztotta boldogulásának vitorláit.

Emelt fővel, nyílt homlokkal mondhatjuk el azt is, hogy kisebbségi sorsunk megpróbáltatásoktól hemzsegő esztendői folyamán nem volt a magyarságnak biztatóbb, lelkesítőbb barátja az *Aradi Közlönnél*, amely nem kereste a hatalmon levők kegyosztó mosolyát, hanem a többizben elszenvedett, elnémitatáson keresztül is, fátorithatatlan hittel vitte vállain a kisebbségbe szakadt magyar sors keresztjét. Vitézünk, mert tudtuk, hittük, éreztük, hogy ez a rendeltetésünk. Az *Aradi Közlöny* az utóbbi évtizedben világosan látta, hogy a magyarság ereje csak akkor számottevő, ha erdélyi és bátrati véreink között fenn tudjuk tartani a **megbonthatatlan egységet**.

Küzdünk azok ellen, akik a magyar magyarság homogenitásának megbontására törekedtek és szétluzást, disszidenciát hirdettek. Az *Aradi Közlöny* kitartott a magyarság vezérei mellett, mert tudta, hogy a magyar ügyet csak az szolgálja jól és becsületesen, aki követi a vezéreket, sorsunk irányítóit, akikben bízni kell.

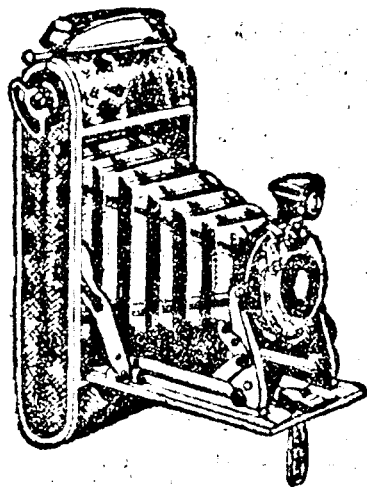
Az *Aradi Közlöny* a ma ujságja. Évtizedek folyamán az olvasóközönség olyan hatalmas tábora csoportosult köréje, hogy ez megadja neki azt a nagy anyagi erőt, amely ma egy minden sorában modern ujság megszerkesztéséhez szükséges. Az *Aradi Közlöny* bel- és külföldi hírforrásaival, az esztendők folyamán kiépített tudósítási apparátusával alig versenyezhet más ujság. Író és hírlapíró gárdájában a romániai magyar sajtó legkiválóbb reprezentánsai foglalnak helyet.

Hétköznap 12, vasárnap 16 oldalnyi terjedelemben Erdély legnagyobb és tartalommal leggazdagabb ujságja.

Az új esztendő küszöbén a régi bizalommal, a régi szeretettel fordulunk az *Aradi Közlöny* régi, nagy olvasótáborához. Nem kérünk többet, csak azt, hogy legyen továbbra is támogatónk és erőt adó forrásunk, amint volt ötödik évtizeden át. Szent elhivatottsággal végezzük magyar missziókat és az, aki körénk tömörül, felismeri magyar kötelességét. Zászlónk alá várunk minden igaz magyart, aki multjának megbecsüléséért, jelenéért és a szebb jövőjéért küzdeni akar. Az *Aradi Közlöny* előfizetőinek seregében mindenki a magyar ügy harcosa.

Lumière

6X

9

„Nada“

Vezető világmárka.

kigyóbőr kamara.

Minden felvétel: maradandó emlék.

200.— Lei havi részletre **H. BLOCH FOTÓHAZ, ARAD.**

Magyarelleses propagandával vádolt volt katolikus lelkész a bíróság előtt

Vanák Jánost felmentették Magyarországon, de Csehszlovákia kiadatását kéri — Érdekes bűnpör a győri törvényszéken

Győrben jelentik: Rendkívül érdekes pert tárgyalt ma a győri büntető törvényszék. Vanák János volt róm. kat. lelkész ült a vádlottak padján, aki kalandos körülmények között került 1930 év májusában a felvidékről a győri ügyészség fogházába. Lelkészkedésének ideje alatt összetűzött egyházával, felhagyott papi állásával és politizálni kezdett, emellett üzleti ügyekkel foglalkozott. Pozsonyban Néppénztár címen bankot alapított, azonban csakhamar ezzel kapcsolatban bűncselekményt követett el és szöknie kellett. Nagy összegre behizosította pénzeszkényét, majd egy hivatalos betörővel szövetkezve, önbérelést követelt el, hogy megkaphassa a magas biztosi-tási összeget.

A rendőrség azonban rájött a széliamosságra és detektívek mentek ki a Nagyszombat melletti Majtényban lévő lakására, ahol házkutatást tartottak. Amíg a házkutatás folyt, Vanák ügyesen kiosont a lakásból és kívülről a detektívekre zárta az ajtót, majd autón megszökött és Magyarországra ment. A csehszlovák hatóságok körözésére május 5-én Győrben azonban felismerték a hossz-as hajsa után, midőn csónakon akart a Dunán elmenekülni, letartóztatták.

Nemsokára megérkezett a csehszlovák hatóságok részéről a kiadatására vonatkozó kérelem és a törvényszék az igazságügyminisztérium engedélyével elhatározta, hogy Vanákot kiadja Csehszlovákiának. Időközben azonban a győri ügyészségen több feljelentés történt Vanák ellen, melyek szerint a széliamos 1918-ban elősegítette Nagyszombat csehszlovák megszállását és elfoglalását. Ezek után a győri ügyészség hűtlenség címén vádat emelt Vanák ellen és mindaddig felfüggesztette kiadatását, amíg a magyar törvényszék előtt nem tisztázza nagyszombati szereplését.

Az előzetes letartóztatásban levő Vanák előtt a mai tárgyaláson az elnök felolvasta az ügyész vádiratát. Eszerint

Vanák 1918 november 20-ika táján mint magyar honos előmozdította az ellenséges cseh katonák előrehaladását és az ostromló, majd

megszálló csapatokat ő vezette be Nagyszombatra.

Abból a célból pedig, hogy megerősítse Nagyszombat feletti a csehszlovák uralmat, tagja lett egy 10—15 tagból álló bizottságnak, amely üldözte a magyarságot és közülük többet internáltatott. A vád elmondja, hogy Vanák több esetben cseh katonákkal megállt Nagyszombat uccáján és figyelte a járókelőket. Időnként rámutatott egy-egy emberre, akit a kíséretében levő csehszlovák katonák azonnal őrizetbe vettek. Végül fölemlíti a vádirat, hogy Vanák magyargyűlölő beszédeket tartott és ilyen lapot is szerkesztett.

A vádirat elhangzása után Vanák kijelentette, hogy a vádak nem felelnek meg a valóságnak. Ezután a bíróság több tanút hallgatott ki, akik jelenleg győri lakosok, de régebben Nagyszombaton laktak. Mindegyik tudott valamit Vanák János nagyszombati szerepléséről, de azt, hogy ő vezette volna be a csehszlovák csapatokat, csak másoktól hallották következtetés formájában.

A törvényszék ennek alapján fölmentő ítéletet hozott Vanák Jánossal szemben,

minthogy nem merült fel pozitív bizonyíték arra nézve, hogy segítő ténykedésével jutott-e Nagyszombat cseh kezekbe. A törvényszék ítéletét az ügyész megfélebbzte, annak jogerőre való emelkedésig Vanák kiadatási fogságban marad. Ez ellen a vádlott felfolyamodást jelentett be, mert szerinte a kiadatási fogság egy hónapnál tovább időre nem terjedhet.

BÉLYEGALBUMOT

kb. 50 tőle árban és minőségben

eredeti kiadói áron szállítok.

Schaubek[®], Schwaneberger[®], Ka-Be.

Európa — Világ — Tengereutul.

A Gobát Magyar Speciális albumokból és mellékletekből 1931. jan. 5-ig 10% karácsonyi kedvezményt adok Kérjen árjegyzéket.

BATORI BÉLYEGHAZ, a Gobát albumok kiadója
Budapest, IV., Virágház-utca 14.

Kolozsvári Mentők készpénz sorsjátéka!

III. osztály huzási napja ma, 1931. január 1-én
a kolozsvári Primárián.

Ezen osztályon is 218 db. készpénznyeremény lesz kisorsolva.

Vegye meg azonnal sorsjegyet Aradon minden jobb trafikban.

117 lej előzetesen beküldött összeg ellenében vidéki rendeléseket is eszközli Központi Sorsjegvíroda Cluj, Str. Memorandului 16. Telefon 8—33. és Eckstein Tivadar, Arad, Str. Ioan Weitzer No. 12. (v. Vas-u) December 2.-ikán beérkező rendelések is postázhatnak és az aznapi huzásban részt vesznek.

Boldog újévet kívánnak

t. üzletfeleknek, vendégeiknek,
jóbarátaiknak és ismerőseiknek:

Városi kávéház**WINKLER TERÉZ**

női fodrász-szalón Arad,

SZEILLER JÓZSEFuri lorbély és fodrász
Arad, Minorita-palota.**HORVÁTH GÁBOR**vendéglős
Arad, Str. Consistoriului (Batthyány-u.) 50.**ERDŐS PÁL**fűszer- és csemege kereskedő
Arad, Piata Avram Iancu**WEISZ SIEGFRIED**finom sütdéje
Arad, Str. Gr. Alexandrescu (Bercsényi)
Miklós-ucca) No. 47,**KOLLÁR MÁRIA**kertészete
Arad, Str. Bratianu (Weitzer J.-u.) 11.**GARTNER SAMU**villany, vízvezeték és csatornázás berendező
Arad, Str. Bratianu 2. Minorita-palota**„FLORA“ BUFFET**borozó és étterem
Arad, Piata Avram Iancu (Szabadság-tér.)**N. ARITON**polgári és katonai szabó
Arad, Bui. Regina Maria 25.**„SPLENDID“**fűző-salón Miklós Józsefné
Arad, Főtér, Minorita-palota.**KARDOS ZOLTÁN**

a „DERBY“ cipőgyár t. fiókjának vezetője

HALMOS LAJOS

az Iparos-Otthon étterem bérője

SCHMIDT A.-né és TSAfűszerárú üzlet
Arad, Str. Gh. Popa I.**MIKOLÁS KAMILLA**rövid és játékarú
Arad, Str. Bratianu 2. (Minorita-palota.)**VICTORIA CIPŐÁRUHÁZ**

Arad, Str. Bratianu.

Boldog újévet kívánnak

t. üzletfeleknek, vendégeiknek,
jóbarátaiknak és ismerőseiknek:

HORVÁTH JÓZSEFelektrotechnikai szaküzlete
Arad, Str. Bratianu 10. (Weitzer-u.)**RUBINSTEIN MÓR**

szállító

KUHN ANTALHeidelberg vendéglő
Arad, Str. Bucur (Eötvös-ucca.)**WEISZ és HAÁSZ-cég**

Arad.

MAYER JÓZSEFuri szabó
Arad, Str. Eminescu 20—22. (Deák F.-u.)**„LYA“ SÜTŐDE**

Arad.

„GIZI“ KALAPSZALON

Arad, Str. Horia (Széchenyi-u.)

DOGMANOV J.hentes és mészáros
Arad, Str. Marasesti (Kossuth-ucca.)**„RECORD“**képfővezetési és ivergezési vállalat,
Arad, Str. Marasesti (Kossuth-ucca) 6.**SZÜCS SIMON**férfi divatárulháza
Motorállomással szemben.**CZISZKA**hentes és mészáros
Arad, volt Boros Béni-tér 46.**MESSZER ILLÉS**cukorkaüzlete
Arad, Strada Eminescu (Deák F.-u.)**KUBICZAY LÁSZLÓ**

Arad, Strada Episc. D. Radu No. 25.

KLEIN SÁNDORnemzetközi szállítási, vámolási és fuvarozási vállalat
Arad, Str. Colonel Pirici (Vörösmarty) 3.**FERTIG JÓZSEF**hentes
Arad, Strada Metianu (Forray-u.)**ARANYOS FERENC**borbély és fodrász-üzlete
Kálvin János-ucca.**HOSZPODÁR MIKLÓS**kelmekestő intézete
Arad, Str. S roiescu (I.e.e v-ucca) a gör.
kath. templom mellett.**Boldog újévet kívánnak**

t. üzletfeleknek, vendégeiknek,
jóbarátaiknak és ismerőseiknek:

**Vadászkürt kávéház
tulajdonosa****TÓTH ERZSÉBET**tamburirozó üzlete
Str. Eminescu (Deák F.-u.) 30. Ortutay pal.**APPONYI TESTVÉREK**

cipő- és divatkereskedők Arad.

KÖNIG és LÁZAR

nemzetközi szállítók

UNGUREÁN LÁSZLÓfűszerkereskedése és vendéglője
Arad, volt Urbán Iván-ucca.**MALTRY divatszalon**

vált Tabajdy Károly-ucca.

MÁRKUS MIKSAfűszer- és csemegekereskedése
Arad, Str. Matei Corvin (Hunyady-ucca) 1.**KNAPP kelmekestő**

Arad, Str. Episc. D. Radu (Magyar-u.)

MAYER SÁNDOR

Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 20—22

PAPP ISTVÁNhentes
Arad, Piata Catedralei (Tököl-tér.)**HAUBENREICH**paplankészítő
Arad, v. Batthyány és Széchenyi-ut. sarok.**KISS TAMÁS**fűszer-, csemege-, gyarmatárú- és festék-
kereskedő Arad, Calea A. Saguna és Strada
Ep. Radu.**BÓZSA JÁNOS**vendéglős
Arad, Strada Marasesti (Kossuth-ucca.)**POHONICS ISTVÁN**férfiszabó
Arad, Strada Marasesti (Kossuth-ucca) 1.**WEISZ és BENJAMIN**

Aradi Polgári Takarékpénztár épülete

Özv. HORVÁTH SÁNDORNÉaz aradi pályaudvarral szemben levő ven-
dégő és szálloda tulajdonosa.

Boldog újévet kívánnak

t. üzletfeleiknek, vendégeiknek,
jóbarátaiknak és ismerőseiknek:

**A Fehér Kereszt
étterem és buffet
Igazgatósága.**

**Rudolf Mosse r. t.
aradi fiókja.**

GRUMÁS KÁROLY

uridivat üzlete
Arad, Str. Metianu (Forray-ucca) 14.

BUTTINGER TERÉZ

gőzmosódája és vasalóintézte
Arad, Str. Consistoriului (Batthyány-u.) 7.

MÁRTON JAKAB

uriszabó
Arad, Piata Avram Iancu.

RÓZSA TESTVÉREK

kőfaragó mesterek

SZÉNÁSSI

divatruház
volt Karolina-ucca sarok.

GROSZ SÁNDOR

szakoptikus
Arad, Str. Romanului (Zrinyi-ucca.)

SCHWARZ ÁRPÁD

műszerész

KOMOCZI ALBERT

vendéglős
Arad, Calea Aurel Vlaicu 23.

ENGELHARDT FERENC

szücs
Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 2.

CSETEY és SEITZ

Arad, Bulevardul Regele Ferdinand
(Boros Béni-tér.)

FRISCH HERMANN

fűszer- és csemegékereskedése
(Zsidó templom-épület.)

JAHODA BÉLA

műkertész
Arad, Str. Dorobantilor (Urbán Iván-u.)

ROBITSEK JÓZSEF

fűszer és gyarmatáru nagykereskedése
Arad, volt Karolina-ucca.

Boldog újévet kívánnak

t. üzletfeleiknek, vendégeiknek,
jóbarátaiknak és ismerőseiknek:

SALGÓNÉ

bizományi üzlete Arad, Str. Horia 1. sz.
(Széchenyi-ucca) Neuman-palota.

CSÁKY GYULA

vésnök
Arad, Str. Alexandri (Salac-ucca) 5.

FÖLDESI ISTVÁN

vendéglős
Arad, Str. Marasesti 62. (Kossuth-ucca.)

KLEMENS

cukrász
Arad, Főpostával szemben.

OCSKAY EDE

divatruház
Arad, Str. Metianu 7. (Forray-ucca.)

FISAN NICOLAE

vendéglős
Arad, Str. Dr. Ratiu No. 1.

MATUZ, RÁDIO

műszerész
Arad, Str. Moise Nicoara 10. (Petőfi-ucca.)

BARANYI FERENC

uriszabó
Arad, Str. Bratianu 12. (Weitzer János-u.)

TODOR TASCA

restaurantul „Trei securi”

TASCA TÓDOR

a „Három fejsze” vendéglőse

F. Freund & Co. Wien képviselője

STEINER MIKLÓS

Arad.

JUHÁSZ GÁBOR

kereskedő

TOMITS PÁL

hentesüzlete
Arad, Str. Capitan Ignat (Kapa-ucca.)

VÉGH I.

kocsigyártó

UNGERMANÉ

kertészete

BONDÁR BÉLA

vendéglős

STEINER JAKAB

vulkanizáló

Boldog újévet kívánnak

t. üzletfeleiknek, vendégeiknek:
jóbarátaiknak és ismerőseiknek:

**Dácia kávéház
tulajdonosai.**

WILD FERENC

cukrászata
Arad, Lutheránus templommal szemben.

DEIN PAULA

kalapszalón
Arad, Str. Bratianu (Weitzer-ucca.)

SIPOS-VENDÉGLŐ

Arad, volt Flórián-ucca.

BUTSKÓ BÉLA

paszományos
Arad, volt Boros Béni-tér.

PÁLINKÁS KÁLMÁN

villanyberendezési vállalata
Arad, Str. Eminescu (Deák F.-u.)

SZABADOS JÓZSEF

hentes és mészáros
Arad, Str. Dorobantilor (Urbán I.-ucca.)

I. KLEIN

ferményárkereskedés
Arad, v. Tüköly-tér és Lázár Vilmos-u. sarok

„FEKETE BÁRÁNY”

vendéglő és szálloda.

BAUER MIKLÓS

bádogosmester
Arad, Bulevardul Regele Ferdinand 15.

VERES LÁSZLÓ

kerékpár, gramofon és rádió üzlete
Arad, Bulevardul Regele Ferdinand.

VÁRADI JÁNOS

órák és ékszerész
Arad, Bulev. Reg. Ferdinand (Boros Béni-tér)

KELLNER BÉLA

szállító
Arad, Bulevardul Regele Ferdinand 58.

EMERIC ROSENSTEIN

fűszer-, csemegé- és cukorka-üzlete
Arad, Bulevardul Regele Ferdinand 56.

MÜLLER KÁROLY

vendéglős

SAMBURA JÁNOS

elektrotechnikus és mechanikus
Arad, Bulevardul Regele Ferdinand 35.

Betegápolási cikkek
Orvosi műszerek
Kétszerek

KEPES ELEK

Arad, Bul. Regina Maria 2.

Kozmetikai felszerelések
Haskötők és Gummiharisnya-
különlegességek, Sérvkötők

Az IPAROS-OTTHON

1931. január 4-én,
vasárnap este 9-
körtartja második

Szerzői estjét

Aradi szerzők műveinek előadása. Közreműködnek: Dr. Gabos Jenő, Dr. Reichor Jenő, Franyó Zoltán, Dr. Ungár Imre, Pataki Veronika, Gaál László, Dogdány István, Komlós Elemér és a Gutenberg Dalkör. — Novellák, zene, melodráma, balett, ének, tréfás jelenetek és egyfelvonásos vígjáték.

6 havi **részletre** vásárolhat **Consum** könyvével **Neuländer** szücsnél, Fischer Ellz-pá-lots, az udvarban, Bul. Reg. Maria 12.

Bonyodalmak a köztisztviselők áldozati adója körül

A köztisztviselők szövetsége szolidaritást vállal az áldozati adó miatt felfüggesztett miniszteri vezérigazgatóval — Nehézségekre ütközik az adó levonása

Bucurestiből jelentik: A köztisztviselők szövetsége nyilatkozatot tett ma közzé, amely szerint a szövetség szolidaritást vállal Bradisteanu közoktatásiügyi miniszteri vezérigazgatóval, akit a miniszter felfüggesztett állásából, mert a szövetség egyik gyűlésén, az áldozati adóval kapcsolatban a kormányt kritizálta. A nyilatkozat kifejti, hogy a vezérigazgató kartársi érdekeket védett és ezért hivatalos uton nem vonható felelősségre.

Bucurestiből jelentik: Az áldozati adó technikai elszámolására vonatkozólag a minisztériumok nem hoztak egyöntetű döntést. Az áldozati adót január elsején fogják levonni, azonban technikai akadályok miatt, a levonást nem lehet végrehajtani. A posta saját hatáskörében már megtette a szükséges intézkedéseket, amennyiben január elsejével csak 70 százalékos előleget folyósít, a végleges fizetést pedig az áldozati adókulcs megállapítása után utalja ki.

A váradi tüzkatasztrófa két áldozata ma kiszmenvedett

Egy munkáscsalád szörnyű tragédiája — Az apa, az anya meghalt, a leánya haldoklik — Családirítás, vagy véletlen szerencsétlenség

Nagyváradról jelentik: Tegnap a kora délutáni órákban — mint megirtuk — szörnyű tragédia játszódott le a Berkovits Ferenc-ucca 49. szám alatti házban. A borzalmas katasztrófa következtében ma hajnalban a két rettenetesen megsérült áldozat, Durgheu Sándor és felesége nagy szenvedések után belehaltak sérüléseikbe. Tíz esztendőös Flóríka leányuk pedig a halállal vívódik és halála minden percben bekövetkezhetik.

A külvárosi kis proletárcsalád tragédiáját kétségtelenül az a filmtekeres idézte elő, amelyet néhány nappal ezelőtt maga Durgheu Sándor vitt haza. Durgheu Sándort és feleségét nem lehetett kihallgatni és így talán örök homály fogja fedni, hogy véletlen szerencsétlenség, vagy szándékoság idézte elő a kis munkáscsalád borzalmas pusztulását.

A rendőrség tegnap délután és a késő éjszakai órákban is megkísérelte Durgheu Sándor és felesége kihallgatását, amely azonban eredménytelen maradt. A rettenetesen összegegett emberek

egy pillanatra sem tértek döntőre és így a rendőri nyomozás csupán a házbűnök vallomása támaszkodhatik, akik egyöntetűen azt vallják, hogy véletlen szerencsétlenség történt.

A lakók azt vallják, hogy Durgheu Sándor, Sanyó Mihálytól kapta a szerencsétlenséget előidéző filmtekercset és azt miután úgy látta, hogy semmi hasznát sem vesz, tegnap délután bedobta a tűzbe. A filmtekeres abban a pillanatban óriási detonáció közben felrobbant és a kályhából kivülmart filmtekercsrész pedig pillanatok alatt lángbaborította a kis lakás egész berendezését.

A biharmegyei közkorházban félészaka próbálkoztak a szerencsétlenül járt házaspár megmentésén. Az orvosok mindent elkövettek, de csupán annyit tudtak elérni, hogy borzalmas szenvedéseiken valamit enyhítettek. Hajnalban Durgheu Sándor, majd egy félórával később felesége, Popovici Flóríka halt meg iszonyu kínok között. A katasztrófa kis áldozata, a tízesztendőös Flóríka szintén utolsó óráit éli.

Ittas községi örök botránya Aradmegyében

Lármáztak, lövöldöztek, majd a rendőrt bántalmazták — Az ügyészség eljárást indított ellenük

Érdekes ügyről tett jelentést ma az aradmegyei drauti csendőrség az aradi ügyészségnek. A jelentés szerint, néhány nappal ezelőtt botrány játszódott le a községben, ahol két községi örök, aki éjszaka teljesített szolgálatot, ittas állapotban vonult végig az utcákon. Az örök nagy lármát csaptak, végigénekeltek a falat, majd lövöldözni kezdtek. Megítkézésükre egy községi rendőr ment ki, azonban nem engedelmességek a rendőri felszólításnak, sőt bántalmazták a rendőrt. Az ügyben a rendőr feljelentésre, a csendőrség megejtette a kihallgatást, majd elküldötte az aktákat az aradi ügyészségnek, ahol hatóság elleni erőszak címén indul meg eljárás a drauti éjszakai hangos őrök ellen.

Dagad a budapesti hadikölcsönkötvényszélhámosság ügye

Oszták kötvényekkel is akartak manipulálni

Budapestről jelentik: A budapesti Argus reklámiroda hadikölcsön-szélhámosságai ügyében, a rendőrségen ma sorozatos kihallgatások voltak. Moravék társulajdonost ma délben szabadlábra helyezték, mert bizonyosodott, hogy nem tudott társa szélhámosságáról. Ma számos újabb feljelentés érkezett az Argus ellen. Ezekben a károsultak elmondják, hogy a vállalat ügynökei azzal igyekeztek feleket akvirálni, hogy azt mondták, hogy az Argus nagy holland kölcsönt kapott hadikölcsönkötvények megvásárlásához. Újabban Schimek Ernő utján, Bécsben akartak terjeszkedni és az osztrák hadikölcsönkötvényeket összevásárolni.

ON NEM TUDJA?

Hogy „AROMAT“ tea-vaja vezet! Eminentí és Trapista sajtjai legjobbak! Puha csomagosajtjai pártatlanok. „Aromat“ Liptói túró országos márká! Az „Aromat“ speciális tejttermék üzlet és üzem, bel- és külföldi árakban az egyedüli legnagyobb és legolcsóbb! Allandóan nyitva, győződjék meg a valóságról.

„AROMAT“ Asztalos Sándor-u. 3.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Közös vámterület készül Magyarország, Németország és Ausztria között

Küszöbön a három ország közötti szoros gazdasági együttműködés

Bécsből jelentik: Az Est bécsi jelentés szerint azt írt, hogy Bethlen István gróf magyar miniszterelnök legközelebbi bécsi utazásának nagy gazdasági jelentősége van. Annak a tervnek a befejezéséről van szó, amelyet Bethlen kezdeményezett. A koncepció szerint Magyarország, Ausztria, Németország és Olaszország szorosabb gazdasági összműködésre lépnek, a

mi abban áll, hogy szerződésben állapítják meg az egyes államok mezőgazdasági és ipari exportját. A kontingens szerinti mennyiség a szokásos vámkedvezményenél is alacsonyabb vám mellett kerülne a szerződéses államba. Ez a terv voltaképpen átmenet lenne a közös vámterület megvalósításához. Német részen tetszést fogadták Bethlen tervét és ahhoz már Ausztria is hozzájárult.

— Távozik a posta vezérigazgatója. Bucurestiből jelentik: Claudius Andronescu postavezérigazgató legközelebb távozik állásából. Lemondását a Morgan-csoporttal kötött szerződéssel hozzák kapcsolatba.

— A városi szállítók névsora. Az állandó választmány mai évszázó ülésén megállapította a városi szállítók névsorát. A határozat szerint az 1931-es költségvetési évben a kenyérszállítást Dusan Pál, a lisztiszállítást Radovan Milivoi, a hús-szállítást Felnečan mészáros és Trii hentes, a tejszállítást pedig Ilisie Martin kapták meg.

— Aradváros letiltja a gyoroki állatvásárokat. Györök község elhatározta, hogy hetenként állatvásárt fog tartani. A közigazgatási törvény értelmében azonban a legközelebbi város beletyegyzését kell kérni és ezért a községi tanács átiratot intézett Aradvárhoz. Az állandó választmány ma foglalkozott az átirattal és úgy döntött, hogy nem egyezik bele abba, hogy Györök község heti állatvásárokat tarthasson.

Az Aradi Közlöny apróhirdetéseinek gyűjtőhelyei

A hirdető közönség kényelmére Aradon az alábbi helyeken gyűjtőhelyet létesítettünk, ahol ugyanaz az apróhirdetések naponta d. u. 5 óráig adhatók fel.

Naményi-féle papirkereskedés, volt Weitzer János-ucca.

Biheller-dohánytőzsde, volt Andrássy-tér 16.

Karácsonyi-dohánytőzsde, volt Weitzer János-ucca.

Dohánytőzsde volt Kossuth-u. 4 szám.

Juhász Gábor lüszterüzlete v. Orczy- és Dezső-ucca sarok.

Dohánytőzsde, Zsidótemplom-épület.

Akinek tehát az Acsev-palotában levő kiadóhivatalunk nem esik útjába, apróhirdetéseit gyűjtőhelyeinken eredeti áron adja fel, mely lapunk másnap számában feltétlenül meg fog jelenni.

Diák-vizumot legelőnyösebben **I. D. E. T.** utazási és vizum-irodában. Fehér Kereszt előcsarnokában. — Telefonszám 46.

Rádió műsor

— Romániai idő. —

CSÜTÖRTÖK, január 1.

Bucuresti, 13. Gramofon, 17. Luca-zenekar: Román zene, 18.30. A Luca-zenekar játéka, 20. Gramofon, 21. Aura Dumitrescu énekesnő dalestje, 21.45. A rádiózenekar szimionikus estje. — Budapest, 11. Énekes nagyműve a belvárosi Plébániatemplomból, 12.15. Görögkatolikus magyar istentisztelet a Szegegyház-téri gör. kath. magyar Plébániatemplomból. Majd: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Közreműködik: Pilinszky Zsigmond operatzenekar. E hangverseny szünetében: „Hetikrónika”, Papp Jenő előadása, 3. Gramofonhangverseny, 5. Az iskolán kívüli népművelés rádióelőadása (Rádió Szabad Egyetem.) 6.10. A Székelyvárosi Zenekar hangversenye, 7.15. „Mindenki jó ember.” Zagon István előadása, 7.40. Szimfonikus előadás a Studióból. Edmond Rostand: „Regényesek,” 9.40. Bura Károly és cigányzenekarának hangversenye, 10.20. Zongora-hegedű-szonáták. Előadják: Bartók Béla és Waldbauer Imre. Majd: A rádió házi-Quartettjének hangversenye Weygand Tibor (ének) közreműködésével. — Belgrád, 12.25. Gramofon, 22.45. Déli zene, 17. Gramofon 18.30. Nemzeti dalok, 19. Kávéházi zene, 20.30. Kávéházi zene, 21.30. Ljubljana, 23.50. Rádiózenekar. — Frankfurt, 16. Gramofon, 20.30. Szórakoztató zene, 21.20. Mozart: „Szókratész a szeráiból” c. háromfelvonásos operája. — Kalundborg, 20.50. Bizet: Carmen c. 4 felvonásos operája a Királyi Színházból, 24.15. Dajos Béla és zenekara. — Königsberg, 21. Verdi: Othello c. operája Berlinből. Utána 2-ig Dajos Béla zenekara Berlinből. — München, 19.05. Wagner A walkürök című háromfelvonásos operája. — Prága, 9. Gramofon, 13.04. Katonazene, 14. Gramofon, 18. Thomas Mann újévi üdvözlője az emberiséghez (gramofonlemez): 2. A hisztérika, szkecs: 3. A sőtartó, tréia; 4. Célozzon inkább, tréia, 20.15. Tamburica-zenekar, 21. Énekquartett, 23.20. Közvetítés a Beranek-moziból. — Wien, 11.30. Orgonaverseny, 12.05. Szimfonikus zenekar, 14.05. Verseny két zongorára, 17. Művészbahóságokról, 17.30. Strauss hangverseny a wien szimionikus zenekar előadásában, 20.40. Feredeti zene vagy gramofon, 21.10. Vidám bécsi-est, 23.30. Gaudrioz-jazz. — Zürich, 18.30. Wagner: Lohengrin c. operája a városi színházból.

PÉNTEK, január 2.

Bucuresti, 13. Gramofon, 17. Dinicu-zenekar: Román könnyű zene, 20. Gramofon, 21. Operaelőadás gramofonon. — Budapest, 10.15. A m. kir. József nádor 2. honvédszolgálat zenekarának hangversenye, 13.05. A Mándits-szalonzenekar hangversenye, 4.30. Csibe Károly meséi, 5.15. Tóth Lajos novellái, 6. Főmagyar nyelvtanítás. (Ernyey József dr.) 6.25. Gramofonhangverseny, 7.30. Gyorsiró-tanulmány (Szlabey Géza) 8. „Pilsudski marsallról”, Irta: báró Korsak Raymond, fordította és felolvassa vitéz Somogyváry Gyula, 8.30. A m. kir. Operaház előadásának közvetítése. „Rigoletto”, Datinu 4 felvonásban. Majd: Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye a Hungária-színházból. — Belgrád, 12.25. Gramofon, 13.45. Déli zene, 17. Jazz, 18.30. Nemzeti zene gramofonon, 21. Tamburahangverseny, 21.30. Kamarazene, 22.30. Ariák kedvelt operákból, 23.50. Rádiózenekar. — Prága, 12.15. Gramofon, 17.20. Népművelési előadás, 17.30. Kama-

razene, közreműködik a Zika-négyes, 20.30. Désláv dalok és ariák, 21. Hilbert: Falkenstein c. szimfonia, 23.20. Kortársaink zenéje, közreműködik Frey Walter, zongora. — Wien, 12. Csellóhangverseny, gramofonon, 12.15. Mandolin gramofonon, 13. Macho-zenekar, 18.30. Liszt Ferenc műveiből, ifjúsági óra, 20.35. Ankor még Grünfeld játszott, 21.15. A régi udvari zenekar hangversenye, 22.20. Dostal-zenekar.

SZOMBAT, január 3.

Bucuresti, 13. Gramofon, 17. Sibicanu-zenekar: Könyv és román muzsika, 20. Gramofon, 21. Kabaré-est. — Budapest, 10.15. Hangverseny, Közreműködnek: Gerő Márta (zongora), Vágó Boriska (ének) és Hidy-Gyulav Mária (hegedű), 13.05. Az Egyetemi Énekkarok szolókvarettjének (Imre Vince, Olgyay Oszkár, Arany Sándor, Balla Károly) hangversenye, 5. Bodrogközy Zoltán novellái, 6.30. A Rékai Miklós-szalonzenekar hangversenye. Közreműködik: Sassó Hilda (ének) 8.30. Bodán Margit magyar nőtaesztje Magyar Imre és cigányzenekarának kíséretével, 9.30. Operettészletek és keringők, Majd: A m. kir. Mária Terézia 1. honvédszolgálat zenekara fúvóegyüttesének hangversenye — Belgrád, 12.25. Gramofon, 13.45. Rádiózenekar, 17. Gramofon a közönség kívánsága szerint, 18. Délutáni zene, 19. Jazz, 21. Operatízvel a nemzeti színházból. (Az opera címe nincs megjelölve.) Utána esetleg cigányzene. — Berlin, 22.15. Lehár Ferenc: Szép a világ c. operettjének II. felvonása a Metropol színházból. Közreműködnek: Alpár Gitta és Tauber Richard. — Prága, 12.15. Gramofon, 18.40. Január a természetben, 19.25. Német leadás, Hjj. óra zenével, 20.20. Vidám félóra, 21. A cseh filharmonikusok hangversenye a Smetana-teremből. Közreműködik: Frey Walter (zongora). — Wien, 12. Gramofonlemezek ismert operákból, 13. Silving-Geisler-zenekar, 18.15. Mozart: C-dur zongoraszonáta, 20.35. Watzke dalestje, majd a Kongó-jazz játéka, tánczene operettekkel és revükből.

NYILTTÉK.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget

Értesítés!

Van szerencsénk tisztelt betétes ügyfeleinket értesíteni, hogy a nálunk elhelyezett összes betétek kamatlábát **1931. január 1-től 1%-kal leszállítottuk.**

Teljes tisztelettel:

Nagyszombati Általános Takarékpénztár Aradi fiókjának.

Értesítés.

Művészi, aranyműves és vésnök-műhely nyílik meg Aradon 1931. január 2-án Str. Eminescu (Deák F.-u.) 28. sz. alatt, Fábian-uccai oldal, a Demian-házban

Karkas László

cég alatt, hol mindennemű órák, esőruha, precíz javítását 3 évi jótállás mellett, ugyszintén eszterek javítását és átalakítási munkák, valamint mindenféle vésnöki munkák elvállaltatnak. O csomó árak. Megbízások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

„Ana Dr. Demian ca soție cu copiii: Dr. Aurel Demian cu soția și Baby Dr. Albu n. Demian cu soțul, Dr. Ștefan Albu atăt in numele lor, cât și in acela al tuturor rudelor, anuntă cu inima frântă de durere incetarea din viață a nemărginit adoratului lor,

Dr. Aurel Demian

medic, inspector general sanitar, oșier al Stelei României etc.

Intâmplată in Arad in ziua de 31. Dec. 1930. Rămășițele pământești ale scumpului nostru defunct se vor depune spre vecinică odihnă in cimitirul „Eternitatea” din Arad. la 2 Ian. 1931. ora 11 a. m. dela locuința din Str. Eminescu 28.

Arad, la 31. Dec. 1930.

Pe veci neuitat, odihnește in Domnul!

„PIETATEA” intreprindere de pompe funebre, Arad, Strada Eminescu 30.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik a felejthetetlen drága jó fiunk

Posa Lajos

temetésén résztvettek és átérték azt az óriási csapást, ami bennünket ért és úgy megjelenésükkel, valamint részvétkifejezésükkel igyekeztek a mérhetetlen fájdalomunkat enyhíteni, fogadják ezton hála köszönetünket. — Az összes sport-egyesületek külön fogadják szívükből jövő köszönetünket.

Posa család.

A szerkesztésért ideiglenesen SALGÓ HENRIK felel.

Prof. Dr. Péter-féle arteriosclerosis elleni tea

Kitűnő szer érrelmeszesedés és a többi öregség haladásával előforduló betegségek ellen. Minden ember, aki a negyvenedik életévét átéli, kéne, hogy használja ezt a teát. Kapható minden nagyobb gyógyszerertárban és drográriában. Egy doboz ára 182 lej, egy próbacsomag ára 66 lej.

Ocsóbb lett a tűzifa

Boros Jenő fia és szénatelepén volt Óvár-tér és Hajó-u. sarok. Telefon 591.

Hotel Central Arad,

központi melegvízfűtés, folyó hideg- melegvíz. Utazóknak kedvezmény!

TISZTA, ELEGANS, OLCSÓ.

Hospodár, Arad, Str. Troleseu (volt Teleki-ucca) 13.

Meglepő új találmány!!! Hideg forrasztószer D. R. P. „ALUSIN”

Folyékony, használatra kész tubusokban. Olcsó háziszert mindenféle sérült fűzőedény, üstök, tartányok, stb. tartós javítására. Láng, forrasztópáka és szaktudás nélkül.

Keresünk minden város részére közzetképviseelőket. Vezérképviselet: S. A. R. Ing. A. Jakobi & Co., Bucuresti 2. Str. Pompiliu Eliade Nr. 5.

Börgarnitúra

nagyon olcsón eladó. Iroda részere különösen alkalmas.

FETTIK kárpitós Fischer Elitz-palota.

Maculatura papir 5 kgros csomagokban olcsón kaphatók az Aradi Közlöny kiadóiban.

Mindennemű ruhákat

legszébben, legolcsóbban fest, tisztít

MÜLLER J. és FIA Călea Banatului 6. (v. Asztales S.-u.) Str. Brătianu 5. (v. Weitzer J.-ucca)

HIRDESSSEN

a 45 éve fennálló

„Aradi Közlöny”-ben!

Feltűnő olcsó házfeladások!

Főutvonalon emeletes ház 5 lakással, iparműhelyekkel 625000 lejért; Belváros központján kisebb emeletes ház 3 üzlettel, 4 — részben parkettás, fűrdőszobás — lakással 760 ezer lejért; Ugyanott fődszntos ház 10 — részben parkettás — lakással 575 ezer lejért; Piac térhez egészen közel két uccára nyíló, 15 éves sarokház üzlettel, 6 lakással 675 ezer lejért; A volt Varjassy Lajos-ucca közelében kettős sarokház 2 üzlettel és 4 lakással 280 ezer lejért; Piac térhez közel kettős ház 3 szobás lakással, 2 műhelyvel és különválasztott saroktelekkel 375 ezer lejért; Belváros központján emeletes ház 6 modern, parkettás lakással 1,650.000 lejért; Belváros értékes uccájában villa 4 parkettás szobás, fűrdőszobás azonnal elfoglalható és 3 különálló lakással, kerttel — áron alól — 750 ezer lejért; A köruton modern, kétemeletes ház 6 parkettás lakással, előnyös árban; Színházhoz egészen közel kétemeletes ház 6 modern lakással 2,100.000 lejért; Belváros központján szép magánház 4 parkettás szobás, fűrdőszobás lakással 650 ezer lejért. Ezekon kívül bér- és magánházak a város összes uccáiban eladók.

Haász Albert irodája, Arad, Str. Eminescu 12. sz. (Deák F.-u.)

Földet keresők figyelmébe!

Arad közelében legjobb termő szántóföldek lakóházzal és gazdasági épületekkel 15—20 ezer lejért.kat. holdanként eladásra előjegyzve. Haász Albert Irodájában, Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 12.

